

UNIVERZITA KARLOVA

2. LÉKAŘSKÁ FAKULTA

Ústav ošetrovatelství

Barbora Drlíková

**Postoje a motivace pediatrických sester
k celoživotnímu vzdělávání
(se zaměřením na specializační vzdělávání)**

Bakalářská práce

Praha 2024

Autor práce: Barbora Drlíková

Vedoucí práce: Mgr. Jaroslava Hromádková

Oponent práce: PhDr. RNDr. Daniel Jirkovský, Ph.D., MBA

Datum obhajoby: září 2024

Bibliografický záznam

DRLÍKOVÁ, Barbora. Postoje a motivace pediatrických sester k celoživotnímu vzdělávání (se zaměřením na specializační vzdělávání). Praha: Univerzita Karlova, 2. Lékařská fakulta, Ústav ošetrovatelství, 2024. 83 s., přílohy. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Jaroslava Hromádková.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá prozkoumáním postojů a motivací dětských sester k celoživotnímu vzdělávání (se zaměřením na specializační vzdělávání). Cílem práce je na základě dotazníku zjistit postoje a motivace dětských sester k celoživotnímu vzdělávání a dostupných možnostech v oblasti specializačního vzdělávání. A dále zjistit pozitivní a negativní faktory ovlivňující motivaci sester k celoživotnímu vzdělávání.

Teoretická část práce pojednává o současném systému celoživotního vzdělání dětských sester se zaměřením na specializační vzdělávání. Cílem výzkumné části práce je zjistit postoje, motivační a demotivační faktory dětských sester k celoživotnímu vzdělávání. Kvantitativní výzkum je realizován pomocí dotazníku vlastní konstrukce na pediatrických odděleních jednotek intenzivní péče v pediatrii ve Fakultní nemocnici v Motole. Vzorek, tvoří 66 respondentů, 63 žen a 3 muži. Empirická část obsahuje zpracovaná data ve formě tabulek a diagramů, které jsou porovnána s hypotézami týkajícími se věku, délky praxe a specializace respondentů. Z výzkumu se ukazuje statisticky významný rozdíl u tří položek v závislosti na věku a délky praxe. Jako hlavní motivační faktor k celoživotnímu vzdělávání sestry uvádějí finanční ohodnocení. Naopak demotivačním faktorem je pro ně hlavně nedostatek času. Dále sestry uvádějí, že zaměstnavatel požaduje aktivní přístup k celoživotnímu vzdělávání, nicméně jen málo z dotazovaných uvedlo, že se jim podpory dostává v dostatečné míře.

Abstract

This bachelor thesis explores the attitudes and motivations of paediatric nurses towards lifelong learning (with a focus on specialty education). The aim of the thesis is to use a questionnaire to explore the attitudes and motivations of paediatric nurses towards

lifelong learning and the opportunities available in specialty education. And also to find out the positive and negative factors influencing nurses' motivation for lifelong learning. The theoretical part of the thesis deals with the current system of lifelong education of paediatric nurses with a focus on specialisation education. The aim of the research part of the thesis is to find out the attitudes, motivational and demotivational factors of paediatric nurses towards lifelong learning. The quantitative research is carried out using a questionnaire of own construction in the paediatric intensive care units at the University Hospital in Motol. The sample consists of 66 respondents, 63 women and 3 men. The empirical part contains the processed data in the form of tables and diagrams, which are compared with the hypotheses concerning the age, length of experience and specialization of the respondents. The research shows statistically significant difference for three items depending on age and length of experience. Nurses cite financial reward as the main motivating factor for lifelong learning. On the other hand, the main demotivating factor for them is lack of time. Furthermore, nurses report that their employer requires an active approach to lifelong learning, but few of the respondents reported that they receive insufficient support.

Klíčová slova

pediatrická sestra, ošetrovatelství, motivace, vzdělávání

Keywords

a pediatric nurse, nursing, motivation, education

Zadávací protokol

UNIVERZITA KARLOVA

2. lékařská fakulta

Ústav ošetřovatelství

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení: **Barbora Drlíková**

Studijní obor: **Pediatrické ošetřovatelství**

Děkan fakulty Vám podle zákona č. 111/1998 Sb. určuje tuto bakalářskou práci:

Název práce: **Postoje a motivace pediatrických sester k celoživotnímu vzdělávání (se zaměřením na specializační vzdělávání)**

Zásady pro vypracování:

Bakalářská práce musí splňovat požadavky uvedené v platném opatření děkana. Zpracováním bakalářské práce student/ka prokáže, že se umí samostatně orientovat ve studovaném oboru a že v průběhu studia získal/a a zároveň je i schopen/a v praxi uplatňovat teoretické poznatky a praktické postupy (metody). Bakalářská práce musí být původním a samostatně zpracovaným odborným textem. Při zpracování bakalářské práce se student/ka může opírat o výsledky a zkušenosti získané jinými autory, avšak vždy musí tyto výsledky a zkušenosti konfrontovat s vlastními názory, úvahami, hodnoceními a závěry. Rozsah bakalářské práce vyplývá z povahy zpracovávaného tématu, přičemž její minimální rozsah činí 40 stran normovaného textu. Referenční seznam musí obsahovat nejméně 25 položek časopiseckých, literárních či elektronických zdrojů informací. Do referenčního seznamu se nezapočítávají pouhá abstrakta. Zpracováním bakalářské práce musí student prokázat schopnost pracovat s aktuální odbornou literaturou vztahující se k řešené problematice, včetně práce s cizojazyčnou literaturou a s dalšími prameny. Citace typu "ústní sdělení" a "nepublikovaná data" (s výjimkou vnitřních předpisů a standardů) nelze v bakalářské práci použít.

Datum zadání bakalářské práce: 19.3.2023

Termín odevzdání bakalářské práce: dle harmonogramu příslušného akademického roku

.....
Vedoucí katedry

V Praze dne 24.3.2023

.....
Děkan

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod vedením Mgr. Jaroslavy Hromádkové, uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky. Prohlašuji, že elektronická verze práce vložená do studijního informačního systému je totožná s odevzdanou tištěnou verzí bakalářské práce. Dále prohlašuji, že stejná práce nebyla použita pro k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze dne 4.9. 2024

Barbora Drlíková

Poděkování

Chci poděkovat Mgr. Jaroslavě Hromádkové za odborné vedení, trpělivost, čas a péči, kterou mi poskytovala během psaní bakalářské práce. Dále děkuji respondentům z Fakultní nemocnice v Motole za vyplnění dotazníku a svému příteli, rodině a přátelům za podporu a motivaci během mého studia.

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK	5
1 ÚVOD.....	7
2 TEORETICKÁ ČÁST.....	8
2.1 CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A JEHO VÝZNAM	8
2.2 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTSKÝCH SESTER	9
2.3 KVALIFIKAČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTSKÝCH SESTER.....	10
2.4 CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTSKÝCH SESTER.....	10
2.5 FORMY CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTSKÝCH SESTER.....	11
2.6 SPECIALIZAČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTSKÝCH SESTER.....	12
2.6.1 Intenzivní péče v pediatrii a neonatologii.....	13
2.6.2 Perioperační péče	16
2.6.3 Ošetrovatelská péče v dětské a dorostové psychiatrii.....	18
2.6.4 Domácí péče a hospicová péče	21
2.6.5 Ošetrovatelská pediatrická péče v klinických oborech.....	22
2.6.6 Perfuziologie	23
2.5.7 Ošetrovatelská péče v onkologii a hematoonkologii	25
2.5.8 Organizace a řízení ve zdravotnictví.....	28
2.7 VÝZNAM CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ VE ZDRAVOTNICTVÍ ...	31
2.8 POSTOJE.....	32
2.9 MOTIVACE	32
2.9.1 Vymezení pojmu motivace	33
2.9.2 Rozdělení motivace.....	34
2.9.3 Zdroje motivace	35
2.9.4 Bariéry motivace.....	37
2.10 MOTIVACE DĚTSKÝCH SESTER K CELOŽIVOTNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ	38
2.10.1 Motivační faktory dětských sester k celoživotnímu vzdělávání.....	39
2.10.2 Demotivační faktory dětských sester k celoživotnímu vzdělávání.....	39
3 EMPIRICKÁ ČÁST	41
3.1 CÍLE A HYPOTÉZY BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	41
3.2 CÍLE PRÁCE	41
3.3 HYPOTÉZY PRÁCE.....	41
3.4 METODIKA VÝZKUMU	42
3.4.1 Organizace vlastního šetření a sběru dat.....	42
3.4.2 Stručná charakteristika výzkumného vzorku	43
3.5 VÝSLEDKY VÝZKUMU	46
3.6 DISKUSE.....	52
3.6.1 Výsledky práce vzhledem k pracovním hypotézám	52
3.6.2 Srovnání výsledků s předchozími průzkumy	59
ZÁVĚR.....	61
4 REFERENČNÍ SEZNAM.....	64
5 SEZNAM TABULEK.....	69
6 SEZNAM OBRÁZKŮ	70

7	SEZNAM PŘÍLOH.....	71
8.1	PŘÍLOHY	72

SEZNAM ZKRATEK

2. LF UK	2. lékařská fakulta Univerzity Karlovy
ARO	Anesteziologicko-resuscitační oddělení
Atd.	A tak dále
Bc.	Bakalářské
č.	Číslo
DiS.	Diplomovaný specialista
JIP	Jednotka intenzivní péče
JIRP	Jednotka intenzivní a resuscitační péče
MBA	Master of Business Administration
Mgr.	Magisterské
Mudr.	Doktor veškerého lékařství
n	Absolutní četnost
Ph. D	Doktor filozofie
Sb.	Sbírka
Str.	Strana
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola

1 ÚVOD

Postoje a motivace dětských sester k celoživotnímu vzdělávání jsou klíčovým faktorem pro kvalitu poskytované péče dětem a adolescentům. Celoživotní vzdělávání umožňuje dětským sestřím nejen si udržet své odborné znalosti a dovednosti aktuální, ale také se neustále rozvíjet a posouvat své limity ve prospěch pacientů. Postoje k celoživotnímu vzdělávání mohou být ovlivněny mnoha faktory, jako je například motivace ke zlepšení vlastních pracovních dovedností a schopností, vášně pro péči o děti, zájem o nové technologie a postupy v oblasti pediatrie či schopnost adaptace na nové situace a výzvy.

Motivace dětských sester k celoživotnímu vzdělávání může pramenit zejména z pocitu spokojenosti z dobré práce, kterou poskytují dětem a jejich rodinám, a z přání stát se co nejlepšími odborníky ve svém oboru. Dále může být motivací i touha po osobním růstu a profesním rozvoji, který jim umožní dosáhnout svých cílů a plně využít svůj potenciál. Vzhledem k důležitosti postojů a motivace k celoživotnímu vzdělávání je důležité podporovat a pozitivně ovlivňovat dětské sestry ve vzdělávacím procesu, aby se staly kompetentními a efektivními profesionály schopnými poskytovat kvalitní péči svým pacientům.

Hlavním záměrem této bakalářské práce je informovat o celoživotním vzdělávání, postojích a motivacích k celoživotnímu vzdělávání, dostupných možnostech v oblasti specializačního vzdělávání. A dále zjistit pozitivní, negativní faktory ovlivňující motivaci sester k celoživotnímu vzdělávání. Práce je navržena jako studijní a informační zdroj pro sestry, studenty zdravotnických oborů a zdravotnický personál pracující na jednotce intenzivní péče v pediatrii.

K dosažení účelu práce byly na začátku stanoveny tyto konkrétní cíle:

Cíl č. 1: Zpracovat základní informace o teoretických a praktických poznacích týkajících se postojů a motivací k celoživotnímu vzdělávání dětských sester (se zaměřením na specializační vzdělávání).

Cíl č. 2: Vytvořit a distribuovat dotazník pro sběr informací o postojích, motivacích a preferencích dětských sester v oblasti celoživotního vzdělávání.

Cíl č. 3: Analyzovat a statisticky zhodnotit data z dotazníkového průzkumu.

Cíl č. 4: Porovnat vlastní výsledky s předchozími studii.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A JEHO VÝZNAM

Celoživotní vzdělávání je v dnešní době součástí hlavních témat ve světě. Autoři McGreal a Olcott (2022) uvádějí, že celoživotní vzdělávání je nezbytné pro osobní, profesní růst a umožňuje jednotlivcům získávat nové znalosti a dovednosti, které je udrží v kontaktu s pokrokem v jejich práci a otevírají nové kariérní vyhlídky (McGreal et Olcott, 2022). Celoživotní vzdělávání je podporováno různými mezinárodními organizacemi, jako jsou Evropská komise, UNESCO (Organizace pro výchovu vědu a kulturu) a dále OECD což je Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Boeren, James, 2019).

Parrish a Joyce (2023) uvádějí, že celoživotní vzdělávání ve zdravotnictví je nedílnou součástí rozvoje pracovní síly. Rozvoj pracovní síly je zásadní pro zajištění toho, aby si zdravotníci, konkrétně sestry udržely znalosti osvědčených postupů pro lepší výsledky péče a udržely si odpovídající úroveň dovedností (Parrish et Joyce, 2023).

Podle Vetešky (2010) je celoživotní vzdělávání klíčovým faktorem pro udržení a rozvoj profesních dovedností, znalostí a kompetencí v současném rychle se měnícím pracovním prostředí. Nezávisle na oboru či profesi roste potřeba neustálého zlepšování a přizpůsobování se novým trendům a technologiím. Získávání nových informací nejen zvyšuje produktivitu, ale také otevírá nové kariérní příležitosti a přispívá k osobnímu i profesnímu růstu. Toto vzdělávání zahrnuje různé cílené a strukturované, ale také neformální aktivity spojené s učením, které vedou k prohloubení znalostí, dovedností a odborných kompetencí. Tímto způsobem jednotlivci rozvíjejí svůj potenciál ve společnosti, přispívají k vlastnímu sociálnímu a ekonomickému rozvoji a současně se podílejí na svém osobním růstu (Veteška, 2010).

Celoživotní vzdělávání je nezbytné pro profese ve zdravotnictví. Toto kontinuální vzdělávání zdravotníků, konkrétně sester je velmi důležité zejména z důvodu zvýšené kvality péče (Kordulová, 2017). Kvalitní péče není jen o fyzickém zdraví pacienta, ale i o tom duševním. Pokud pacient nemá dobré duševní zdraví, nelze dokonale vyléčit poškozenou fyzickou část (Plevová et al., 2019).

Celoživotní vzdělávání nemusí být pouze o pacientech a jak jim poskytnout kvalitní péči.

Jelikož profese sestry je velmi psychicky náročná, sestry by se měly vzdělávat i v prevenci svého duševního zdraví (Mellanová, 2017; Vévoda et al., 2023).

Celkově lze říci, že celoživotní vzdělávání se stává složkou osobní seberealizace a osobního rozvoje. To ovlivňuje společenské postavení, lepší životní podmínky, uplatnění na trhu práce a vyšší platové ohodnocení. Další vzdělávání je důležitou součástí nejen pracovního života, ale i toho osobního.

2.2 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTSKÝCH SESTER

Vzdělávání dětských sester je velmi důležité k poskytnutí, co nejlepší zdravotní péče dětem všech věkových kategorií (Plevová, 2018).

Plevová (2018) uvádí, že zdravotnická profese je vykonávána pouze osobami, které splňují přísné podzákonné a zákonné normy (Plevová, 2018).

Profese dětské sestry patří v České republice a Evropské unii mezi regulovaná povolání podle zákona č. 96/2004 Sb., to znamená, že osoba nemůže vykonávat tuto profesi bez splnění určených požadavků, jako jsou například dosažený stupeň a obor vzdělání, pracovní zkušenosti, bezúhonnost a zdravotní způsobilost (Zákon č. 96/2004 Sb.).

V současném znění zákona č. 96/2004 Sb. se za výkon povolání dětské sestry považuje poskytování ošetrovatelské péče u dětí, včetně novorozenců. Dále se dětská sestra ve spolupráci s lékařem nebo zubním lékařem podílí na preventivní, léčebné, diagnostické, rehabilitační, paliativní, neodkladné nebo dispenzární péči (Zákon 96/2004 Sb.).

Rámec pro kvalifikaci a kompetence sester a dalších nelékařských zdravotnických pracovníků stanovuje zákon č. 96/2004 sb., o nelékařských zdravotnických povoláních a jeho prováděcí právní předpisy. Zákon č. 96/2004 Sb. a jeho novelizace je hlavním pilířem vzdělávání sester v České republice a zajišťuje harmonizaci vzdělávacích standardů s EU (Zákon 96/2004 Sb.).

Obecně rozdělujeme vzdělávání dětských sester na kvalifikační vzdělávání a celoživotní vzdělávání. (Kordulová, 2017).

2.3 KVALIFIKAČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTSKÝCH SESTER

Podle zákona č. 96/2004 Sb. v platném znění se odborná způsobilost k výkonu povolání dětské sestry získává absolvováním:

- „a) nejméně tříletého akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního oboru pro přípravu dětských sester,*
- b) nejméně tříletého studia v oboru diplomovaná dětská sestra na vyšší zdravotnické škole,*
- c) studia v oboru diplomovaná dětská sestra na vyšší zdravotnické škole v délce nejméně jeden rok, jde-li o zdravotnického pracovníka, který získal odbornou způsobilost k výkonu povolání praktické sestry, všeobecné sestry, zdravotnického záchranáře nebo porodní asistentky, byl-li přijat do vyššího než prvního ročníku vzdělávání,*
- d) studijního oboru dětská sestra na střední zdravotnické škole, pokud bylo studium prvního ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 1996/1997.“ (Zákon č. 96/2004 Sb.)*

Forma studia v bakalářském studijním programu a ve vzdělávacím programu pro vyšší odborné školy je prezenční nebo kombinovaná (Věstník MZČR, 5/2023).

Cílem studijních programů je, aby absolventi byli dostatečně připraveni k výkonu povolání dětské sestry, poskytlí, zajistili, co nejkvalitnější ošetrovatelskou péči, podporovali děti a jejich rodiny. Je důležitá znalost práva v oblasti poskytování zdravotní péče (Věstník MZČR, 5/2023).

Autorka Kordulová (2017) uvádí, že kvalifikační vzdělávání je forma studia, která poskytuje dětským sestrám potřebnou profesní kvalifikaci. Během kvalifikační přípravy si dětská sestra osvojuje vědomosti a znalosti. Tyto informace získává prostřednictvím výuky, samostudia a dalších aktivit. Dále k nim přispívá její vnímání, poznávání, myšlení a také životní zkušenosti nabyté praxí v pediatrickém ošetrovatelství. (Kordulová, 2017).

2.4 CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTSKÝCH SESTER

V ustanovení § 53 zákona č. 96/2004 o nelékařských zdravotnických povoláních v platném znění, se celoživotní vzdělávání definuje takto: Jde o „*průběžné obnovování, zvyšování, prohlubování vědomostí, dovedností a způsobilosti zdravotnických pracovníků*

v příslušném oboru v souladu s rozvojem oboru a nejnovějšími vědeckými poznatky v zájmu zachování bezpečného a účinného výkonu příslušného povolání.“ (Zákon č. 96/2004 Sb.).

2.5 FORMY CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTSKÝCH SESTER

Formy celoživotního vzdělávání stanovuje zákon č. 96/2004 Sb. v platném znění. Mezi tyto formy patří:

- „a) specializační vzdělávání,*
- b) certifikované kurzy,*
- c) inovační kurzy v akreditovaných zařízeních, která jsou akreditována pro vzdělávací program, kterým se získává odborná, specializovaná nebo zvláštní odborná způsobilost pro konkrétní činnosti, v nichž si má zdravotnický pracovník obnovit znalosti a dovednosti; inovační kurzy pro činnosti, které jsou součástí odborné způsobilosti, mohou pořádat také poskytovatelé zdravotních služeb, kteří zajišťují praktické vyučování pro střední, vyšší odborné nebo vysoké školy v příslušném oboru,*
- d) odborné stáže v akreditovaných zařízeních, která jsou akreditována pro vzdělávací program, kterým se získává odborná, specializovaná nebo zvláštní odborná způsobilost pro konkrétní činnost, v nichž si má zdravotnický pracovník stáží prohloubit znalosti,*
- e) účast na školicích akcích, konferencích, kongresech a sympóziích,*
- f) publikační, pedagogická a vědecko-výzkumná činnost, vypracování standardu nebo nového postupu,*
- g) e-learningový kurz, nebo*
- h) samostatné studium odborné literatury.“ (Zákon č. 96/2004 Sb.).*

Za celoživotní vzdělávání podle zákona č. 96/2004 Sb. se považuje také studium navazujících studijních programů. „Navazujícím studijním programem se pro účely tohoto zákona rozumí akreditovaný doktorský studijní obor, akreditovaný magisterský nebo akreditovaný bakalářský studijní obor nebo studijní obor vyšší odborné školy, který je zdravotnického zaměření nebo svým zaměřením úzce souvisí s odborností příslušného zdravotnického pracovníka a je absolvován po předchozím získání odborné způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání.“ (Zákon č. 96/2004 Sb.).

Pro zajištění kvalitní péče o děti a adolescenty je celoživotní vzdělávání dětských sester klíčové. Dětské sestry mohou absolvovat různé formy vzdělávání, ať už to jsou kurzy, semináře nebo jiné vzdělávací akce, vždy jim toto vzdělání usnadní přizpůsobovat se novým poznatkům a technologiím v oboru (Kordulová, 2017).

Celkově lze tedy říci, že zdůraznění významu neustálého vzdělávání a rozvoje dovedností je klíčové pro udržení vysoké úrovně zdravotnických služeb a zajištění nejlepších možných výsledků pro pacienty.

2.6 SPECIALIZAČNÍ VZDĚLÁVÁNÍ DĚTSKÝCH SESTER

Specializační vzdělávání je jednou z forem celoživotního vzdělávání, kterou se získává specializovaná způsobilost k výkonu zdravotnického povolání a tím i širší kompetence při poskytování zdravotních služeb.

Tato forma vzdělávání prohlubuje kvalifikaci a věnuje se specifické péči v různých klinických oborech. Úspěšným ukončením specializačního vzdělávání se získává specializovaná způsobilost v příslušném oboru specializačního vzdělávání. Podmínkou zahájení specializačního vzdělávání je získání odborné způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání (Zákon č. 96/2004 Sb.).

Probíhá v akreditovaných zařízeních podle vzdělávacího programu schváleného Ministerstvem zdravotnictví. Každý účastník tohoto vzdělávání má přiděleného školitele, který je zdravotník (sestra, lékař či farmaceut) a má specializaci v příslušném oboru. Školitel prověřuje znalosti a praktické dovednosti účastníka. Program se skládá z modulů. Modulem se rozumí část vzdělávacího programu vymezená určitým počtem hodin, který je stanoven specializačním programem. Každý modul je zakončen hodnocením úrovně dosažených výsledků vzdělávání. Vyučovací hodina teoretické výuky trvá 45 minut a odborné praxe trvá 60 minut. Požadavky vzdělávacího programu je možné splnit ve více akreditovaných zařízeních. Účastník musí povinně splnit docházku na odborné praxi. Školitel má dohled nad odbornou praxí a započítává splněnou docházku. Průběh specializačního vzdělávání se eviduje v tzv. Logbooku (deník, studijní průkaz) (Věstník MZČR, 5/2020).

Specializační vzdělávání je ukončené atestační zkouškou před odborovou atestační komisí. Aby se dětská sestra mohla přihlásit k atestaci měla by dle zákona číslo 96/2004

Sb. splnit stanovující podmínky, musí absolvovat moduly a získat určitý počet kreditů ve vzdělávacím programu (Zákon č. 96/2004 Sb.).

Pro dětské sestry jsou určeny vzdělávací programy specializačního vzdělávání pro nelékařské zdravotnické pracovníky. Programů je celkem 8: Intenzivní péče v pediatrii a neonatologii, Perioperační péče, Ošetrovatelská péče v dětské a dorostové psychiatrii, Domácí péče a hospicová péče, Ošetrovatelská pediatrická péče v klinických oborech, Perfuziologie, Ošetrovatelská péče v onkologii a hematoonkologii, a dále Organizace a řízení ve zdravotnictví.

2.6.1 Intenzivní péče v pediatrii a neonatologii

Tímto specializačním vzděláváním se budeme v této bakalářské práci zabývat nejvíce. Hlavně v praktické části, která byla zaměřena na dětské sestry oddělení jednotky intenzivní péče v pediatrii a neonatologii.

Intenzivní péče je pojem označující specializovaný typ léčby poskytované pacientům s vážnými zdravotními problémy, kteří vyžadují nepřetržitý, komplexní dohled a péči lékaře. Podle autorky Kapounové (2020) je intenzivní péče poskytována ve všech základních medicínských oborech (Kapounová, 2020).

Obory intenzivní péče:

- Oddělení intenzivní péče v pediatrii a neonatologii
- Oddělení intenzivní péče pro dospělé
- Kardiologická intenzivní péče
- Neurologická intenzivní péče
- Onkologická intenzivní péče
- Traumatická intenzivní péče

Každý z těchto oborů se specializuje na poskytování péče pacientům s konkrétní diagnózou a zdravotními potřebami. Oddělení intenzivní péče se obvykle nachází v nemocnicích a je vybaveno speciálními zařízeními a technologiemi pro monitorování vitálních funkcí pacientů a poskytování komplexní léčby (Kapounová, 2020).

Intenzivní péče v pediatrii a neonatologii je obor specializovaný na léčbu dětí včetně novorozenců, které jsou ve stavu ohrožení života (Davies et McDougall, 2018) Pacienti jsou hospitalizováni na jednotce intenzivní péče (JIP) nebo na jednotce intenzivní a resuscitační péče o novorozence (JIRP). Na tomto oddělení jsou děti léčeny a sledovány

týmem lékařských a nelékařských pracovníků specializovaných v oblasti intenzivní medicíny, pediatrie, neonatologie a dalších oborů. Intenzivní péče v pediatrii se stará o léčbu, monitoraci stavů a nemocí, které ohrožují život dítěte. Stavů ohrožujících život mohou být různorodé, například traumata, komplikované operace, infekce, dýchací problémy, kardiovaskulární a neurologická onemocnění (Bartůněk et al., 2016). Na tomto oddělení jsou pacienti různých věkových skupin do 18 let. Pokud se jedná o nedonošeného novorozence, jde o hospitalizaci na oddělení specializované pro nedonošené děti. Jednotka intenzivní a resuscitační péče o novorozence, se specializuje na péči o nedonošené novorozence a novorozence, kteří jsou ohroženi na životě a vyžadují speciální péči. Během pobytu na oddělení JIP či JIRP je dítě pečlivě monitorováno, jsou mu podávány speciální léky, terapie a prováděny nezbytné procedury. Rodiče jsou obvykle povzbuzováni, aby zůstali ve stálém kontaktu se zdravotním týmem a byli informováni o stavu a léčbě svého dítěte (Kapounová, 2020). Intenzivní péče v pediatrii a neonatologii je fyzicky a duševně náročná zkušenost nejen pro rodinu, ale i pro zdravotní personál, ale je nezbytná pro záchranu a zachování života dítěte v nejtěžších okamžicích. Díky pokročilé medicíně a technologiím má většina dětí v intenzivní péči dobré vyhlídky na uzdravení a návrat k normálnímu životu (Kapounová, 2020; Bartůněk et al., 2016; Davies et Mcdougall, 2018).

Aby dětská sestra mohla pracovat na oddělení jednotky intenzivní péče, je nezbytné, aby tuto specializaci měla. Cílem tohoto specializačního vzdělávání, je získání odbornosti Dětská sestra pro intenzivní péči v pediatrii a neonatologii. Sestra musí mít dostatečné teoretické znalosti, dovednosti a schopnost poskytnout, co nejlepší a nejkvalitnější péči na jednotce intenzivní péče. Průběh vzdělávání trvá 18 až 24 měsíců, lze prodloužit či zkrátit, ale musí být zachována kvalita vzdělávání a počet hodin, vzdělávání lze absolvovat i ve formě e-learningu. Program obsahuje 540 hodin praktické výuky a teorie. Specializační vzdělávání v oboru Dětská sestra v intenzivní péči v pediatrii a neonatologii se skládá ze 3 povinných odborných modulů (Věstník MZČR, 5/2020).

Modul číslo 1 se zabývá intenzivní péčí v pediatrii. Obsahuje 100 hodin teorie v rozsahu 12,5 dne. Odborné praxe pro sestry z pediatrie i neonatologie trvají 80 hodin v rozsahu 10 dnů, poskytovatel praxe nemusí být akreditované zařízení. Dále pro sestry z neonatologie trvají praxe 40 hodin v rozsahu 5 dnů, poskytovatel musí být akreditované zařízení. Modul má dětskou sestru připravit pro požadované činnosti v intenzivní péči.

Teoretická část obsahuje 15 témat. Tato část je ukončena hodnocením, shrnutím a napsáním případové studie (Věstník MZČR, 5/2020). Jako úvodní téma je problematika intenzivní péče v pediatrii, kde se řeší návykové látky, jejich zneužívání a evakuace zařízení lůžkové péče. Druhé téma je radiační ochrana, kde se sestry učí o ionizujícím záření a o jeho bezpečnosti. Dále téma řízení kvality a bezpečí ve zdravotnictví, které se zabývá dokumentací ve zdravotnictví, certifikací a akreditací. Téma psychologické a etické aspekty práce a komunikační dovednosti sestry specialistky, se zabývá zvládnutím komunikace s problémovým pacientem nebo s pacientem, který má velmi vážné onemocnění (Věstník MZČR, 5/2020). V tomto modulu jsou další témata, jako jsou prevence negativních dopadů psychické a fyzické zátěže související s výkonem zdravotnického povolání, kde je problematikou prevence syndromu vyhoření a nadměrného stresu. Role školitele ve vzdělávání dospělých (zásady vzdělávání dospělých, cíle a metody vzdělávání). Hodnocení kriticky nemocného dítěte, je další vzdělávání, které řeší monitorace, vyšetření a hodnocení stavu kriticky nemocného dítěte podle věkových skupin, anatomické a fyziologické odlišnosti u dětí. V oboru intenzivní péče je důležité znát neodkladnou resuscitaci, která je také součástí tohoto vzdělávacího programu (různé situace například resuscitace pacienta s pneumotoraxem, zahájení a ukončení resuscitace a po resuscitační péče), znalost léčivých přípravků (jaká léčiva můžeme dětským pacientům podávat a jejich množství). Další téma jsou diagnostické, terapeutické a ošetrovatelské výkony (je to péče o pediatrického pacienta po náročné operaci, imobilizovaného, zavádění a péče cévních vstupů), zdravotnické prostředky (ventilátory, zajištění jejich funkčnosti). Pacienti, kteří jsou umístěni na oddělení ARO a JIP jsou imobilizovaní, je potřeba je mobilizovat. Modul číslo 1 obsahuje téma rehabilitace na ARO a JIP, kde se školí sestry o respirační fyzioterapii a polohování. S oddělením ARO a JIP souvisí téma paliativní péče a protiepidemický režim na ARO a JIP. Druhá část prvního modulu je odborná praxe, která je poskytována na oddělení akutní lůžkové péče. Konec modulu je absolvován testem, ústní zkouškou, splněním odborné praxe a simulace neodkladné resuscitace na modelu novorozence (Věstník MZČR, 5/2020).

Modul číslo 2 se zabývá intenzivní péčí v neonatologii. Obsahuje 80 hodin teorie v rozsahu 10 dnů. Odborné praxe pro sestry z pediatrie i neonatologie trvají 80 hodin v rozsahu 10 dnů, poskytovatel praxe nemusí být akreditované zařízení. Dále pro sestry z pediatrie praxe trvají 40 hodin v rozsahu 5 dnů, poskytovatel musí být akreditované

zařízení. Modul má sestru připravit pro požadované činnosti v intenzivní péči o novorozence. Teoretická část obsahuje 10 témat. Tato část se ukončuje hodnocením, shrnutím a napsáním případové studie. Druhá část modulu odborná praxe, je poskytována na oddělení akutní lůžkové péče. Konec modulu je absolvován testem, ústní zkouškou, splněním odborné praxe a simulace resuscitace na modelu novorozence.

Po tomto modulu by dětské sestry měly znát obor neonatologie a jaké jsou jeho zvláštnosti. Měly by znát anatomii a fyziologii novorozenců, zhodnocení po porodu (první ošetření, rizika, adaptace, screening), léčivé přípravky a jak je používat, orgánové a systémové poruchy (genetické vady, infekce atd.), diagnostiku, ošetrovatelské výkony a péči o novorozence po nich, bezpečnost v péči, podpora rodičů, fyzioterapie a kinestetika (edukace rodičů) a organizaci zdravotní záchranné služby (transport novorozence) (Věstník MZČR, 5/2020).

Modul číslo 3 se zabývá anesteziologií u dětí. Obsahuje 40 hodin teorie v rozsahu 5 dnů. Odborné praxe pro sestry v pediatrii a neonatologii trvají 40 hodin v rozsahu 10 dnů, poskytovatel praxe nemusí být akreditované zařízení. Dále musí sestry z oboru pediatrie i neonatologie splnit 40 hodin praxe v rozsahu 5 dnů v akreditovaném zařízení. Modul má dětskou sestru připravit pro požadované činnosti v anesteziologické a intenzivní medicíně v pediatrii. Teoretická část obsahuje 10 témat. Tato část se ukončuje hodnocením, shrnutím a napsáním případové studie.

Druhá část modulu je odborná praxe, která je poskytována na oddělení akutní lůžkové péče. Konec modulu je absolvován testem, ústní zkouškou, splněním odborné praxe. Modul číslo 3, má sestry připravit na vše, co se týká anesteziologie u dětí (příprava na anestezii), medikace, perioperační náhrady krevních ztrát a tekutin, způsoby anestezie, druhy, zajištění průchodnosti dýchacích cest, úvod a vedení anestezie dle oborů (neodkladné výkony, chirurgické obory, u komplikujících onemocnění) (Věstník MZČR, 5/2020).

2.6.2 Perioperační péče

Perioperační péče je obor označující péči o pacienty těsně před operačním výkonem, v jeho průběhu a po výkonu (Schneiderová, 2017). Tato péče zahrnuje prevenci, aby nedocházelo ke komplikacím. Součástí je předoperační vyšetření a příprava pacienta, monitorace, kontrola vitálních fyziologických funkcí při operačním výkonu a dále po výkonu sledování pacienta, jeho bolesti, vitálních funkcí a zajistit potřebnou

bezpečnost po anestezii. Perioperační péče je velmi důležitá z důvodu minimalizace rizik komplikací a zajištění, co nejrychlejšího zotavení pacienta. Na perioperační péči se podílí lékařský a nelékařský personál. Je důležitá týmová spolupráce (Schneiderová, 2017; Jedličková et. al, 2021; Vojtíšek, 2016).

Každá dětská sestra, by tuto péči měla znát. Pro dětské sestry je cíl této specializace získání způsobilosti s odborným označením Dětská sestra pro perioperační péči. Průběh vzdělávání trvá 18 až 24 měsíců, lze prodloužit či zkrátit, ale musí být zachována kvalita vzdělávání a počet hodin. Vzdělávací program obsahuje 560 hodin výuky teorie a praxe. Vzdělávací program perioperační péče se skládá ze 3 modulů (Věstník MZČR, 5/2020).

Modul číslo 1 se zabývá rolí dětské sestry specialistky v perioperační péči. Obsahuje 120 hodin teorie v rozsahu 15 dnů a praxe 24 hodin v rozsahu 3 dnů (16 hodin v rozsahu oddělení dnů sterilizace a 8 hodin na oddělení anestezie v 1 dni). Poskytovatel praxí nemusí být akreditované zařízení. Modul má dětskou sestru připravit pro požadované činnosti perioperační péči o děti. Teoretická část obsahuje 19 témat. Tato část se ukončuje hodnocením a shrnutím. Část odborné praxe, je poskytována na oddělení poskytovatele perioperační péče. Konec modulu je absolvován testem, ústní zkouškou a splnění odborné praxe. Po tomto modulu by dětské sestry měly znát perioperační péči. Program by je měl připravit na vše co se týká kolem perioperační péče (jak probíhá, pomůcky, medikace, monitorace atd.), nejnovější poznatky, znalosti z problematiky veřejného zdravotnictví, řízení kvality a bezpečí výzkumu, role školitelky na operačním sále a prevence negativních faktorů, které ovlivňují psychické a fyzické zdraví (Věstník MZČR, 5/2020).

Modul číslo 2 se zabývá problematikou perioperační péče o pacienta ve vybraných oborech I. Obsahuje 80 hodin teorie v rozsahu 10 dnů a praxe 88 hodin v rozsahu 11 dnů. (24 hodin všeobecné chirurgie ve 3 dnech, 8 hodin hrudní chirurgie 1 den, 16 hodin kardiochirurgie a cévní v rozsahu 2 dnů, 8 hodin urologie 1 den, 8 hodin ORL 1 den, 8 hodin oční chirurgie 1 den a 16 hodin dětská chirurgie v rozsahu 2 dnů). Poskytovatel praxí nemusí být akreditované zařízení. U akreditovaného zařízení je povinnost sester splnit 40 hodin praxe v rozsahu 5 dnů. Modul má dětskou sestru připravit pro požadované činnosti perioperační péči o děti. Teoretická část obsahuje 12 témat. Tato část se ukončuje hodnocením a shrnutím. Část odborné praxe, je poskytována na oddělení poskytovatele perioperační péče. Konec modulu je absolvován testem, ústní zkouškou a splnění odborné

praxe. Po tomto modulu by dětské sestry měly znát perioperační péči. Program by je měl připravit na vše co se týká poskytování vysoce specializované ošetrovatelské perioperační péče u pacienta podstupujícího operační léčbu nebo vyšetření ve vybraných oborech (všeobecné chirurgii, hrudní chirurgii, kardiochirurgii a cévní chirurgii, urologii, oční chirurgii, ORL a dětské chirurgii) (Věstník MZČR, 5/2020).

Modul číslo 3 perioperační péče o pacienta ve vybraných oborech II., má 9 témat. Obsahuje 80 hodin teoretické výuky v rozsahu 10 dnů a 88 hodin odborné praxe na pracovišti perioperační péče v rozsahu 11 dnů, z toho: 16 hodin na oddělení traumatologie v rozsahu 2 dnů, 16 hodin na ortopedii v rozsahu 2 dnů, 8 hodin na neurochirurgii v rozsahu 1 dne, 16 hodin na gynekologicko-porodnickým oddělením v rozsahu 2 dnů, 8 hodin na stomatochirurgii v rozsahu 1 dne 8 hodin na plastické chirurgii a popáleninách v rozsahu 1 dne, 16 hodin na oddělení dětské traumatologie, ortopedie a neurochirurgie v rozsahu 2 dnů. Poskytovatel praxí nemusí být akreditované zařízení. Dále 40 hodin odborné praxe na pracovišti akreditovaného zařízení v rozsahu 5 dnů. Modul má dětskou sestru připravit pro požadované činnosti perioperační péči o děti. Tato část se ukončuje hodnocením a shrnutím (Věstník MZČR, 5/2020). Část odborné praxe, je poskytována na oddělení poskytovatele perioperační péče. Konec modulu je absolvován testem, ústní zkouškou a splnění odborné praxe. Po tomto modulu by dětské sestry měly znát perioperační péči. Program by je měl připravit na poskytování vysoce specializované ošetrovatelské perioperační péče u pacienta, který podstupuje operační léčbu nebo vyšetření v perioperačním prostředí (Věstník MZČR, 5/2020).

2.6.3 Ošetrovatelská péče v dětské a dorostové psychiatrii

Ošetrovatelská péče v dětské a dorostové psychiatrii je specializační vzdělávání zabývající se komplexní péčí dětí a adolescentů s duševními poruchami a nemocemi. Cílem této péče je podpora duševního zdraví pacientů. Hlavní úkoly dětských sester jsou poskytování individuální péče každému pacientovi, monitorování stavu psychiky, podpora sociálních dovedností a sebeúcty, zlepšení prostředí pro léčbu, spolupráce s ostatními zdravotníky a rodinnými příslušníky pacienta (Věstník MZČR, 7/2020).

Dětské sestry v dětské a dorostové psychiatrii musí být schopné pracovat s dětmi ve všech věkových kategoriích s různými typy duševních poruch, jako jsou například poruchy chování, deprese, úzkostné poruchy apod. Dětské sestry, které pracují na oddělení dětské psychiatrie by měly toto specializační vzdělávání absolvovat.

Cílem vzdělávání je získání způsobilosti Dětská sestra pro péči v dětské a dorostové psychiatrii. Doba trvání vzdělávání může být 18 až 24 měsíců. Sestra je povinna absolvovat 500 hodin praktické a teoretické výuky. Psychiatrie se skládá z 5 modulů.

Součástí je tzv. modul základní (Role specialisty v poskytování zdravotních služeb), který, trvá 40 hodin v rozsahu 5 dnů, má 12 témat a je zakončen testem nebo ústní zkouškou, kolokviem nebo písemnou prací (Věstník MZČR, 7/2020).

Modul číslo 1 se zabývá problematikou psychologického vývoje dítěte, psychologické potřeby. Obsahuje 24 hodin teorie v rozsahu 3 dnů, praxe trvá 24 hodin v rozsahu 3 dnů, nemusí probíhat v akreditovaném zařízení. Modul má dětskou sestru připravit pro požadované činnosti v dětské a dorostové psychiatrii. Teoretická část obsahuje 4 témata. Tato část se ukončuje hodnocením, shrnutím a napsáním případové studie. Část odborné praxe, je poskytována na oddělení dětské a dorostové psychiatrie. Konec modulu je absolvován testem, ústní zkouškou a splněním odborné praxe. Po tomto modulu by dětské sestry měly mít odborné znalosti psychologického vývoje dítěte a jeho potřeb (Věstník MZČR, 7/2020).

Modul číslo 2 se zabývá úvodem do ošetrovatelské péče v dětské a dorostové psychiatrii. Obsahuje 56 hodin teorie v rozsahu 7 dnů, praxe trvá 24 hodin v rozsahu 3 dnů, nemusí probíhat v akreditovaném zařízení. Modul má dětskou sestru připravit pro požadované činnosti v dětské a dorostové psychiatrii. Teoretická část obsahuje 9 témat. Tato část se ukončuje hodnocením, shrnutím a napsáním případové studie. Část odborné praxe, je poskytována na oddělení dětské a dorostové psychiatrie. Konec modulu je absolvován testem, ústní zkouškou a splněním odborné praxe. Po tomto modulu by dětské sestry měly znát ošetrovatelskou péči v dětské psychiatrii a odborné znalosti v péči o děti a adolescenty s duševním onemocněním (Věstník MZČR, 7/2020).

Modul číslo 3 probírá psychosociální dovednosti, podpůrná psychoterapie a psychosociální potřeby u dětí v dětské a dorostové psychiatrii. Obsahuje 32 hodin teorie v rozsahu 4 dnů, praxe trvá 32 hodin v rozsahu 4 dnů, nemusí probíhat v akreditovaném zařízení, probíhá v dětském psychiatrickém pracovišti nebo na oddělení dětské a dorostové psychiatrie. Další praxe, které trvají 32 hodin v rozsahu 4 dnů, probíhají v akreditovaném zařízení. Dále sestry musí absolvovat praktické 12hodinové cvičení

v rozsahu 1,5 dne. Modul má dětskou sestru připravit pro požadované činnosti v dětské a dorostové psychiatrii. Teoretická část obsahuje 13 témat. Tato část se ukončuje hodnocením a shrnutím. Část odborné praxe, je poskytována na oddělení dětské a dorostové psychiatrie. Konec modulu je absolvován testem, kolokviem, ústní zkouškou a splněním odborné praxe. Po tomto modulu by dětské sestry měly mít odborné znalosti při poskytování ošetrovatelské péče v oblasti podpůrné psychoterapie, psychosociálních potřeb, podpůrných psychoterapeutických přístupů a praktické dovednosti z psychoterapeutických přístupů v pediatrické psychiatrii. (Věstník MZČR, 7/2020).

Modul číslo 4 řeší problematiku specializované ošetrovatelské péče v dětské a dorostové psychiatrii. Obsahuje 80 hodin teorie v rozsahu 4 dnů, praxe trvá 32 hodin v rozsahu 4 dnů, nemusí probíhat v akreditovaném zařízení, probíhá dětské psychiatrické pracoviště nebo oddělení dětské a dorostové psychiatrie. Další praxe, které trvají 32 hodin v rozsahu 4 dnů, probíhají v akreditovaném zařízení. Dále sestry musí absolvovat praktické 28 hodin praktického cvičení v rozsahu 2,5 dne. Modul má dětskou sestru připravit pro požadované činnosti v dětské a dorostové psychiatrii. Teoretická část obsahuje 24 témat. Tato část se ukončuje hodnocením, shrnutím a napsáním případové studie. Část odborné praxe, je poskytována na oddělení dětské a dorostové psychiatrie. Konec modulu je absolvován testem, kolokviem, ústní zkouškou a splněním odborné praxe. Po tomto modulu by dětské sestry měly znát ošetrovatelskou péči v dětské psychiatrii a odborné znalosti v péči o děti a adolescenty s duševním onemocněním (Věstník MZČR, 7/2020).

Modul číslo 5 probírá problematiku komunitní péče poskytované v dětské a dorostové psychiatrii. Obsahuje 20 hodin teorie v rozsahu 2,5 dne, praxe trvá 24 hodin v rozsahu 3 dnů, nemusí probíhat v akreditovaném zařízení, probíhá v zařízení poskytující komunitní péči v psychiatrii nebo dětské a dorostové psychiatrii. Sestry musí absolvovat praktické 8hodinové praktické cvičení v rozsahu 11 dne. Modul má dětskou sestru připravit pro činnosti v dětské a dorostové psychiatrii. Teoretická část obsahuje 7 témat. Tato část se ukončuje hodnocením, shrnutím a napsáním případové studie. Konec modulu je absolvován testem, kolokviem, ústní zkouškou a splněním odborné praxe. Po tomto modulu by dětské sestry měly znát ošetrovatelskou péči v dětské psychiatrii a odborné znalosti v péči o děti a adolescenty s duševním onemocněním (Věstník MZČR, 7/2020).

2.6.4 Domácí péče a hospicová péče

Cílem vzdělávání dětských sester v oboru domácí a hospicová péče je získání specializace s označením Dětská sestra pro domácí a hospicovou péči.

Hospicová a domácí péče je obor, který se zabývá péčí o děti a adolescenty, kteří mají nevléčitelnou nemoc nebo nemoc v pokročilém stádiu, nejčastěji pacienti s onkologickým onemocněním. Souvisí s paliativní péčí (Věstník MZČR, 12/2019).

Sestra musí splnit 480 hodin praktické výuky a teorie. Toto specializační vzdělávání trvá 18 až 24 měsíců. Vzdělávání obsahuje tři odborné moduly (Věstník MZČR, 12/2019).

Modul číslo 1 probírá domácí péči poskytovanou dětem. Obsahuje 160 hodin v rozsahu 20 dnů teoretické výuky a 120 hodin odborné praxe v rozsahu 15 dnů u poskytovatele, který poskytuje zdravotní služby nevléčitelně nemocným dětským pacientům v terminálním stavu ve speciálních lůžkových zařízeních hospicového typu nebo s domácí péčí, zařízení nemusí být akreditované. Dál je povinná praxe 40 hodin v rozsahu 5 dnů u poskytovatele zdravotních služeb, který poskytuje domácí péči dětským pacientům, musí být akreditovaným zařízením. Teoretická část obsahuje 31 témat. Tato část se ukončuje hodnocením a shrnutím. Konec modulu je absolvován testem, ústní zkouškou, splněním odborné praxe a kolokvium. Po tomto modulu by dětské sestry měly znát poskytování domácí péče, kterou je ošetrovatelská péče, léčebně rehabilitační péče a paliativní péče u dlouhodobě nebo nevléčitelně nemocných dětí (Věstník MZČR, 12/2019).

Modul číslo 2 se zabývá paliativní péčí poskytované dětem. Obsahuje 40 hodin v rozsahu 5 dnů teoretické výuky a 40 hodin odborné praxe v rozsahu 5 dnů u poskytovatele, který poskytuje zdravotní služby nevléčitelně nemocným dětským pacientům v terminálním stavu ve speciálních lůžkových zařízeních hospicového typu nebo s domácí péčí, zařízení musí být akreditované (Věstník MZČR, 12/2019). Teoretická část obsahuje 9 témat. Tato část se ukončuje hodnocením a shrnutím. Konec modulu je absolvován testem, ústní zkouškou, splněním odborné praxe a kolokvium. Po tomto modulu by dětské sestry měly znát poskytování ošetrovatelské péče, tlumení příznaků terminálního stavu a mírnění utrpení dítěte, které má nevléčitelné onemocnění. (Věstník MZČR, 12/2019).

Modul číslo 3 probírá farmakologii u dětí. Obsahuje 40 hodin v rozsahu 5 dnů teoretické výuky 40 hodin odborné praxe v rozsahu 5 dnů u poskytovatele, který poskytuje zdravotní služby nevyлéčitelně nemocným dětským pacientům v terminálním stavu ve speciálních lůžkových zařízeních hospicového typu nebo s domácí péčí, zařízení nemusí být akreditované (Věstník MZČR, 12/2019). Teoretická část obsahuje 16 témat. Tato část se ukončuje hodnocením a shrnutím. Konec modulu je absolvován testem, ústní zkouškou, splněním odborné praxe a kolokvium (Věstník MZČR, 12/2019). Tento modul by měl prohloubit znalosti dětských sester v oboru farmakologie, znalost nežádoucích účinků, poskytování kvalitní ošetrovatelské péče (Věstník MZČR, 12/2019).

2.6.5 Ošetrovatelská pediatrická péče v klinických oborech

Ošetrovatelská pediatrická péče v klinických oborech je všeobecná znalost komplexní péče o pediatrické pacienty v klinických oborech. Tyto obory zahrnují pediatrii, neonatologii, dětskou chirurgii, psychiatrii a onkologii.

V pediatrii se ošetrovatelská péče zaměřuje na diagnostiku, léčbu a prevenci nemocí u dětí všech věkových skupin do 18 let. Obor neonatologie je specializovaný na péči o novorozence a nedonošené novorozence, kteří potřebují speciální péči. Dětská chirurgie je obor, který se zabývá péčí o děti s chirurgickými stavy nebo potřebují chirurgickou léčbu např. operační zákrok slepého střeva. Onkologie v pediatrii se zaměřuje na dětské pacienty s onkologickým onemocněním, na jejich léčbu a paliativní péči. Poslední obor, který je součástí klinických oborů je dětská psychiatrie. Dětská psychiatrie je klinický obor, který se zabývá duševními poruchami a nemocemi dětí a dospívajících (Věstník MZČR, 13/2023).

Cílem specializace v klinických oborech je získání odbornosti Dětská sestra pro péči v klinických oborech. Dětská sestra zde získá více znalostí a praktických dovedností v klinických oborech. Optimální doba specializačního vzdělávání je 18 až 24 měsíců, jako u ostatních specializačních vzdělávacích programů. Program obsahuje 472 hodin praktické a teoretické výuky. Specializace v klinických oborech obsahuje celkem 4 moduly. Každý modul se zaměřuje na jiná témata, související s klinickými obory (Věstník MZČR, 13/2023).

Modul číslo 1 je zaměřen na všeobecnou péči v klinických oborech. Obsahuje 114 hodin v rozsahu 20 dnů teoretické výuky, z toho 106 hodin teorie a 8 hodin praktických nácviků.

140 hodin odborné praxe v rozsahu 17,5 dne v akreditovaném zařízení, které poskytuje zdravotní péči dětským pacientům (chirurgie, interní obory a intenzivní péče). Teoretická část obsahuje 32 témat. Tato část se ukončuje hodnocením a shrnutím. Konec modulu je absolvován testem, ústní zkouškou, splněním odborné praxe a kolokviem. Tento modul by měl prohloubit znalosti ošetrovatelské péče dětských sester ve vybraných oborech např. chirurgie, prevence negativních faktorů ovlivňující psychické a fyzické zdraví (Věstník MZČR, 5/2023).

Modul číslo 2 se zabývá specifiky ošetrovatelské péče v dětské a dorostové psychiatrii. Obsahuje 38 hodin teoretické výuky, z toho 32 hodin teorie a 6 hodin praktických nácviků v rozsahu 5 dnů. 40 hodin odborné praxe v rozsahu 5 dnů v akreditovaném zařízení dětské psychiatrie. Teoretická část obsahuje 11 témat. Tato část se ukončuje hodnocením a shrnutím. Konec modulu je absolvován testem, ústní zkouškou, splněním odborné praxe a kolokviem. Tento modul by měl prohloubit znalosti ošetrovatelské péče dětských sester ve dětské psychiatrii (Věstník MZČR, 13/2023).

Modul číslo 3 školí dětské sestry paliativní péči poskytované dětem. Obsahuje 40 hodin v rozsahu 5 dnů teoretické výuky a 20 hodin odborné praxe v rozsahu 2,5 dne na akreditovaném zařízení poskytující zdravotní paliativní péči dětem. Teoretická část obsahuje 10 témat. Tato část se ukončuje hodnocením a shrnutím. Konec modulu je absolvován testem, ústní zkouškou, splněním odborné praxe a kolokviem. Tento modul by měl prohloubit znalosti ošetrovatelské péče dětských sester v paliativní péči u dětí (Věstník MZČR, 13/2023).

Modul číslo 4 se zabývá podáváním léků dětem (Farmakologie u dětí). Obsahuje 40 hodin v rozsahu 5 dnů teoretické výuky a 40 hodin odborné praxe v rozsahu 5 dnů na akreditovaném oddělení poskytující zdravotní péči dětským pacientům. Teoretická část obsahuje 17 témat. Tato část se ukončuje hodnocením a shrnutím. Praktická část je absolvována testem, ústní zkouškou, splněním odborné praxe a kolokviem. Tento modul by měl prohloubit znalosti farmakologie u dětí (množství podávaného léčiva a nežádoucí účinky) (Věstník MZČR, 13/2023).

2.6.6 Perfuziologie

Perfuziologie se zabývá studiem krevního oběhu u pediatrických pacientů.

Obor se zaměřuje na diagnostiku, léčbu a prevenci poruch krevního oběhu u dětí a adolescentů. Pracovník, který absolvoval specializační vzdělávání perfuziologie se nazývá perfuziolog. Tento obor se zajímá o poruchy srdečního rytmu u dětí, srdečními vadami a poruchy krevního tlaku. Specializovaní zdravotníci tzv. perfuziologové poskytují dětem se srdečními onemocněním a vadami komplexní ošetrovatelskou péči.

Tato specializace obsahuje celkem 1 960 hodin teoretické a odborné praxe. A trvá 11 měsíců. Program se skládá z modulů. Každý modul je zakončen hodnocením úrovně dosažených výsledků vzdělávání. Perfuziologie má 6 hlavních modulů. Začíná se základním modulem, kde se sestra seznamuje s rolí Perfuziologie specialisty. Musí znát právní předpisy. Cíl základního modulu je znalost problematiky související s personálním řízením včetně neodkladné první pomoci. Modul má pouze 2 témata. Je ukončen testem, který ověří znalosti absolventa (Věstník MZČR, 7/2023).

Modul číslo 1 zabývá se základy Perfuziologie. Obsahuje 40 hodin teoretické výuky. Tento modul má 5 témat. Ukončení modulu probíhá ověřením znalostí ve formě testu. Cílem modulu číslo 1, aby sestry dokázaly zhodnotit výstupy z monitorovacích a vyšetřovacích systémů v souvislosti s onemocněním srdce u dětských pacientů (Věstník MZČR, 7/2023).

Modul číslo 2 se zabývá přípravou mimotělního oběhu. Obsahuje 80 hodin teoretické výuky. Tento modul má 5 témat a je zakončen testem. Cílem je znalost přípravu mimotělního oběhu ve vztahu k jednotlivým, chirurgicky léčitelným srdečním vadám u dospělého pacienta (Věstník MZČR, 7/2023).

Modul číslo 3 se zajímá o vedení mimotělního oběhu. Obsahuje 40 hodin teorie. Modul má 4 témata. Je ukončen testem. Cílem je osvojení si speciální perfuzní techniky během vedení mimotělního oběhu (Věstník MZČR, 7/2023).

Modul číslo 4 se zabývá podpůrnými systémy oběhu. Obsahuje 40 hodin teorie. Obsahuje 4 témata. Cílem modulu je osvojení si možností a systémů podporujících oběhový systém (Věstník MZČR, 7/2023).

Modul číslo 5 je zaměřen na vedení perfuze u dětského pacienta. Obsahuje 40

hodin teorie. Modul má 2 témata. Cílem modulu je osvojení si specifík vedení perfuse, perfuzní techniky a podpůrné systémy u dětského pacienta (Věstník MZČR, 7/2023).

Modul číslo 6 je odborná praxe na akreditovaném pracovišti. Obsahuje 1680 hodin v rozsahu 42 týdnů. Akreditované pracoviště, na kterých probíhají praxe jsou operační sály (1 měsíc), praxe v přípravě a vedení mimotělního oběhu a podpora srdce a plic (9 měsíců) kardiochirurgické pracoviště pro dospělé (1 týden) a dětská kardiochirurgie (1 týden) (Věstník MZČR, 7/2023).

Dětská sestra by po tomto modulu měla znát vše co se týká oboru Perfuziologie. Umět řídit mimotělní oběh při operacích na otevřeném srdci, aplikace krevní derivátů, obsluhovat autotransfuzní systémy, aplikovat léčivé přípravky do mimotělního oběhu, technicky zabezpečovat izolovanou hypertermickou perfusi končetin cytostatiky a mnoho dalších výkonů (Věstník MZČR, 7/2023).

2.5.7 Ošetrovatelská péče v onkologii a hematoonkologii

Ošetrovatelská péče v onkologii a hematoonkologii se zabývá péčí o dětské pacienty s onkologickým onemocněním. Na ošetrovatelské péči se podílí specializovaný lékařský a nelékařský personál, je důležitá jejich spolupráce. V oboru onkologie je důležitá včasná detekce a diagnostikování nádorového onemocnění, léčení pacientů, prevence, podpůrná péče před léčbou pacienta, ale i během ní a po ní. Důležitá je spolupráce rodiny, zapojit rodinu do režimu léčby, řešení psychosociálních a sociálních komplikací spojené se změnou zdravotního stavu dítěte či adolescenta a možná paliativní péče u dětí s nevléčitelným onkologickým onemocněním (Bailey et Skinner, 2022; Muntau, 2014).

Cílem specializačního vzdělávání v ošetrovatelské péči v onkologii a hematoonkologii je získání odbornosti Dětská sestra pro péči v onkologii a hematoonkologii. Vzdělávací specializační program obsahuje celkem 624 hodin teoretického vzdělávání a praktické výuky pro dětskou sestru a celkem 584 hodin teorie a praxe pro všeobecnou sestru. Je povinností splnit tento počet hodin. Optimální doba trvání programu je 18 až 24 měsíců. Specializace se skládá z modulů, modulů je celkem 9 (Věstník MZČR, 9/2023).

Modul číslo 1 řeší snižování rizik, včasné diagnostikování a podpora zdraví v onkologické péči. Obsahuje 40 hodin teoretické výuky v rozsahu 5 dnů. Tento modul má 7 témat. Ukončení modulu probíhá ověřením znalostí ve formě testu, kolokviem nebo písemnou

prací (Věstník MZČR, 9/2023). Tento modul by měl připravit sestru na roli edukátora v prevenci nádorového onemocnění u dětí, podpora životního stylu, včasná detekce nádoru, kvalitní poskytování péče a mapování výskyt onemocnění (Věstník MZČR, 9/2023).

Modul číslo 2 zaměřen na komunikaci v onkologické péči. Obsahuje 8 hodin v 1 dni. Praktické cvičení trvá 8 hodin v 1 dni. Teoretická část se zakončuje hodnocením a zpětnou vazbou a praktická část absolvováním teoretické části a nácviků. Teoretická část obsahuje 4 témata (Věstník MZČR, 9/2023). Modul by měl sestru připravit na efektivní komunikaci s pacientem, který má onkologické či hematologické onemocnění. Dále modul učí sestry při komunikaci prevenci vlastní psychohygieny (Věstník MZČR, 9/2023).

Modul číslo 3 zajímá se o patofyziologii nádorového onemocnění a zásady rozhodování o léčbě. Obsahuje 24 hodin teorie v rozsahu 3 dnů. Modul se ukončí testem, kolokviem nebo písemnou prací. Modul obsahuje 4 témata (Věstník MZČR, 9/2023).

Sestry by měly rozumět biologii nádorového onemocnění, popis, symptomy, diagnostika a rozhodování o vhodné léčbě dětského pacienta (Věstník MZČR, 9/2023).

Modul číslo 4 školí o léčbě nádorového onemocnění, bezpečné péče a bezpečnosti pracovního prostředí. Obsahuje 80 hodin teoretické části v rozsahu 10 dnů, dále 24hodinové praxe v akreditovaném zařízení v rozsahu 3 dnů. Praxe probíhají na oddělení lůžkové a ambulantní péče (včetně stacionáře), onkologická centra. Teoretická část obsahuje 7 témat. Tato část je ukončena shrnutím a zpětnou vazbou, praktická část se absolvuje testem, kolokviem nebo písemnou prací a neodkladnou resuscitací na modelu a splněním praxe (Věstník MZČR, 9/2023). Cíl modulu je naučit sestry, aby poskytly bezpečnou léčebnou péči, minimalizace nežádoucích a toxických účinků protinádorové léčby (Věstník MZČR, 9/2023).

Modul číslo 5 se zajímá o podporu pacientů s nádorovým onemocněním, během léčby i po ní. Modul má 11 témat. Obsahuje 60 hodin teoretické výuky v rozsahu 7,5 dne a 80 hodin odborné praxe v akreditovaném zařízení v rozsahu 10 dnů, 80 hodin praxe v akreditovaném zařízení pro sestry z oboru onkologie na oddělení poskytujících hematoonkologickou péči, ambulance a stacionáře, 80 hodin odborné praxe v akreditovaném zařízení pro pracovníky z oboru hematoonkologie na onkologickém

oddělení, ambulance onkologie a stacionáře. Na konci teoretické části bývá zhodnocení a zpětná vazba. Odborné praxe jsou zakončené testem, ústní zkouškou či kolokviem nebo písemnou prací a je nutné splnit praxe (Věstník MZČR, 9/2023).

Sestra by měla být schopna porozumět problematice rizikovosti a komplikacím onkologické léčby, možnosti preventivních opatření a intervencí, rozumět psychosociálním problémům dětských onkologických pacientů a jejich blízkých. Měly by znát péči po ukončené léčbě (Věstník MZČR, 9/2023).

Modul číslo 6 se zajímá o podporu pacienta s pokročilou chorobou v terminální fázi. Obsahuje 40 hodin teoretické výuky v rozsahu 5 dnů. Sestry musí splnit 40 hodin praxe v akreditovaném zařízení v rozsahu 5 dnů, na oddělení lůžkové péče pro nevyлéčitelně nemocné dětské pacienty v terminálním stavu ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu, nebo ve specializovaných ambulancích (stacionářích) paliativní péče, nebo v sociálním prostředí, které vlastní pacient. Modul má 5 témat. Zakončuje se hodnocením, shrnutím a zpětnou vazbou (Věstník MZČR, 9/2023).

Sestry jsou školené pro poskytování vysokého standardu paliativní a podpůrné péče pacientům s pokročilým onemocněním a v období terminální fáze (Věstník MZČR, 9/2023).

Modul číslo 7 se zabývá problematikou vedení a řízení ošetrovatelské péče v onkologii a hematoonkologii. Obsahuje 20 hodin teoretické výuky v rozsahu 2,5 dne. Teoretická výuka obsahuje 7 témat. Zakončením modulu číslo 7 je test nebo kolokvium nebo písemná práce. Modul má prohloubit vědomosti sestry, které pomáhají k řízení týmu, ke komunikaci v týmu, multioborovou spolupráci a komunikaci s pacienty a jejich blízkými (Věstník MZČR, 9/2023).

Modul číslo 8 je zaměřen na specifika péče dětem s onkologickým onemocněním. Modul je povinný pro dětskou sestru a volitelný pro všeobecnou sestru. Obsahuje 24 hodin teoretické výuky v rozsahu 3 dnů a praktická výuka trvá 16 hodin v rozsahu 2 dnů v akreditovaném zařízení poskytující lůžkovou péči a ambulantní péči (včetně stacionáře) o dětské pacienty s onkologickým nebo hematoonkologickým onemocněním. Teoretická část obsahuje 9 témat (Věstník MZČR, 9/2023).

Teoretická část je zakončena shrnutím a zpětnou vazbou. Praktická část je ukončena testem, kolokviem nebo ústní zkouškou, simulace neodkladné resuscitace dítěte na modelu a splnění odborné praxe (Věstník MZČR, 9/2023).

Modul prohloubí znalosti dětské sestry a všeobecné sestry pro porozumění problematiky nádorových onemocnění u dětských pacientů, zajistit pokračování péče orientovanou na dítě a rodinu, zvládnout dopady léčby na dítě s minimalizací nežádoucích účinků (Věstník MZČR, 9/2023).

Modul číslo 9 je souvislá povinná praxe v zařízení s akreditací. Obsahuje 160 hodin odborné praxe v rozsahu 20 dnů. Odborné praxe probíhají v akreditovaném zařízení, které poskytuje lůžkovou a ambulantní péči (včetně stacionáře) o dětské pacienty s nádorovým onemocněním (Věstník MZČR, 9/2023). V průběhu odborné praxe sestra vypracuje seminární práci. Úkolem seminární práce je zpracování charakteristiky a epidemiologických údajů onemocnění, demografický vývoj, diagnostiku, léčbu, prevenci, možné komplikace u dětského pacienta s onkologickým nebo hematonekologickým onemocněním, pod vedením školitele/ky. Písemnou práci bude sestra obhajovat u atestační zkoušky ke splnění praktické části (Věstník MZČR, 9/2023).

2.5.8 Organizace a řízení ve zdravotnictví

Cílem specializačního vzdělávání v oboru Organizace a řízení ve zdravotnictví je připravit nelékařské zdravotnické pracovníky na manažerské role a funkce. Taktéž je cílem posílit jejich schopnosti k efektivnímu rozvoji profesního oboru, osobnosti i organizace ve zdravotnictví prostřednictvím získání potřebných teoretických znalostí, praktických dovedností, návyků v týmové spolupráce a schopnosti samostatného rozhodování pro činnosti stanovené v platné legislativě (Věstník MZČR, 2/2011).

Část specializačního vzdělávání (zejména určité manažerské techniky) je možné absolvovat formou distančního studia, například pomocí e-learningu. Optimální délka specializačního vzdělávání je 18 až 24 měsíců, kterou je možné prodloužit nebo zkrátit, při zachování stejného počtu hodin ve vzdělávacím programu (Věstník MZČR, 2/2011). Vzdělávací program zahrnuje 560 hodin teoretického vzdělávání a praktické výuky, je nutné dodržet tento počet hodin. Optimální délka trvání programu je 18 až 24 měsíců. Specializace se skládá z modulů. Modulů je dohromady 7 (Věstník MZČR, 2/2011).

Modul číslo 1 se zabývá rolí manažera. Rozsah modulu je 40 hodin v 5 dnech teoretické výuky, 5 dnů odborné praxe na vlastním pracovišti, 40 hodin. Cíl modulu je získání

znalostí a dovedností v oblasti managementu, osobního rozvoje vedoucího pracovníka, specifických manažerských dovedností a dalších oblastí vědy, které ovlivňují roli manažera ve zdravotnictví. Podporovat vedoucí pracovníky v implementaci potřebných systémových změn ve zdravotnických zařízeních a v hledání nových způsobů, jak zlepšit spokojenost zákazníků a zaměstnanců. Modul obsahuje 6 témat, teoretická část je zakončena hodnocením, shrnutím a zpětnou vazbou. A úplné zakončení modulu i s výkony probíhá testem, ústní zkouškou a také splněním výkonů zadaných lektorem (Věstník MZČR, 2/2011).

Modul číslo 2 řeší strategické řízení a krizový management. Rozsah modulu je 40 hodin v 5 dnech teoretické výuky, 5 dnů odborné praxe na vlastním pracovišti, 40 hodin. Cílem modulu je získání znalostí a dovedností nezbytných pro identifikaci silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb pro konkrétní zdravotnické zařízení či instituci. Účastníky specializačního vzdělávání připraví tak, aby mohli aktivně přispívat k formulaci cílů, strategií a politiky organizace. Modul obsahuje 6 témat, teoretická část je zakončena hodnocením, shrnutím a zpětnou vazbou. A úplné zakončení modulu i s výkony probíhá testem, ústní zkouškou a také splněním výkonů zadaných lektorem (Věstník MZČR, 2/2011).

Modul číslo 3 se zabývá zdravotní a sociální politikou státu, marketingem, ekonomikou a financováním. Cílem modulu je seznámení účastníků specializačního vzdělávání se zdravotní a sociální politikou státu, prohloubit znalosti a dovednosti v oblasti marketingu, porozumět významu marketingové komunikace jako efektivního prostředku pro dosahování cílů zdravotnického zařízení, naučit se strategicky řídit marketing, provádět strategickou analýzu pro marketing, definovat a implementovat marketingovou strategii s ohledem na další firemní strategie. Poskytnout komplexní znalosti a základní pojmy z ekonomiky zdravotnictví, finanční struktury, pojišťovacího systému a úhradové politiky ve zdravotnictví. Modul obsahuje 4 témata, teoretická část je zakončena hodnocením, shrnutím a zpětnou vazbou. A úplné zakončení modulu i s výkony probíhá testem, ústní zkouškou a také splněním výkonů zadaných lektorem (Věstník MZČR, 2/2011).

Modul číslo 4 se zajímá o Leadership. Rozsah modulu je 40 hodin v 5 dnech teoretické výuky, 5 dnů odborné praxe na vlastním pracovišti, 40 hodin. Cílem modulu je získání znalostí a dovedností z oblasti nového pojetí leadershipu, naučení základů leadershipu,

jeho funkce, prvky a procesy v organizačním prostředí a zabránit zbytečnému utrácení peněz, času a energie. Modul obsahuje 5 témat, teoretická část je zakončena hodnocením, shrnutím a zpětnou vazbou. A úplné zakončení modulu i s výkony probíhá testem, ústní zkouškou a také splněním výkonů zadaných lektorem (Věstník MZČR, 2/2011).

Modul číslo 5 se zabývá lidskými zdroji a personalistikou. Cílem modulu je získání znalostí a dovedností nutných pro řízení přijímacích pohovorů, správu, změnu a ukončení pracovního poměru, efektivní mezilidskou komunikaci se zaměstnanci a zdokonalení schopností provádět analýzu pracovního výkonu. Poskytnutí znalostí a dovedností potřebných k hodnocení zaměstnanců. Modul obsahuje 8 témat, teoretická část je zakončena hodnocením, shrnutím a zpětnou vazbou. A úplné zakončení modulu i s výkony probíhá testem, ústní zkouškou a také splněním výkonů zadaných lektorem (Věstník MZČR, 2/2011).

Modul číslo 6 se zabývá lidskými zdroji a personalistikou. Cílem modulu je získání znalostí a dovedností pro implementaci programu kontinuálního zvyšování kvality a efektivní přípravu zdravotnického zařízení na akreditaci je nezbytné. To zahrnuje schopnost plánovat, shromažďovat a vyhodnocovat data, identifikovat klíčové oblasti, vytvářet standardy kvality, provádět audity, nasazovat systémy kontinuálního zvyšování kvality v organizaci/oddělení, rozvíjet dovednosti jednotlivců v týmu, využívat nástroje podporující řízení celkové kvality (TQM), implementovat národní akreditační standardy ve vlastním pracovišti a koordinovat práci týmu při přípravě zařízení/oddělení na externí kontrolu kvality. Modul obsahuje 7 témat, teoretická část je zakončena hodnocením, shrnutím a zpětnou vazbou. A úplné zakončení modulu i s výkony probíhá testem, ústní zkouškou a také splněním výkonů zadaných lektorem (Věstník MZČR, 2/2011).

Modul číslo 7 jsou odborné praxe na pracovišti akreditovaného zařízení. Rozsah modulu je 5 dnů odborné praxe, 40 hodin. Cílem odborné praxe je školení nelékařských pracovníků ve zdravotnictví pro manažerské role a funkce. Postavené na teoretických znalostech, zaměřené na praktické dovednosti v oblasti provozu, organizace, lidských zdrojů a sledování kvality. Praktická výuka není zaměřena na vykonávání konkrétních úkolů. Lektor/ka zaznamená účastníkově seznámení s různými manažerskými činnostmi a poté předají vedoucímu studia doklad o dokončení praxe. Modul je zakončen závěrečnou písemnou prací (Věstník MZČR, 2/2011).

2.7 VÝZNAM CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ VE ZDRAVOTNICTVÍ

Celoživotní vzdělávání je v současném zdravotnictví nezbytnou součástí osobního, profesního růstu a udržování kvality práce zdravotnických pracovníků, včetně dětských i všeobecných sester. Konkrétně dětské sestry, o kterých tato bakalářská práce je, jsou nedílnou součástí týmu poskytujícího zdravotní péči dětem a mají klíčovou roli v péči o dětské pacienty. Govranos et Newton. (2024) uvádějí, že celoživotní vzdělávání usnadňuje učení na pracovišti sester a posiluje jejich odbornou způsobilost (Govranos et Newton., 2014).

Celoživotní vzdělávání umožňuje sestřám získávat nové znalosti, dovednosti a kompetence, které jsou důležité pro efektivní poskytování péče, pro aktivní zapojení do procesu rozhodování a zvyšování kvality péče. Tento proces zahrnuje pravidelnou účast na odborných konferencích, workshopech, kurzech a seminářích zaměřených na aktuální témata a nové poznatky v oboru. Umožňuje sestřám posílit své komunikační schopnosti, kritické myšlení a problémové řešení, které jsou klíčové pro efektivní týmovou práci a spolupráci s dalšími zdravotnickými pracovníky (Adamczyk, 2020).

Celoživotní vzdělávání sester má také pozitivní dopad na pacienty, protože sestry jsou schopny poskytnout kvalitní péči na základě nejnovějších vědeckých poznatků a postupů. Sestry se také často podílejí na výzkumných projektech a přispívají k inovacím ve zdravotnictví. V rámci celoživotního vzdělávání mají dětské sestry možnost získat různé certifikace a akreditace, které potvrzují jejich odborné znalosti a dovednosti. Tyto certifikace mohou zvýšit prestiž sester a pomoci jim v budování kariéry a dosažení vyšších pozic ve zdravotnictví (Kordulová, 2017; Adamczyk, 2020; Svoboda, 2016).

Závěrem lze tedy konstatovat, že celoživotní vzdělávání hraje klíčovou roli ve vývoji a profesním růstu zdravotníků. Je nezbytné pro udržení kvality péče a efektivního fungování zdravotnického systému. Sestry, které investují čas a úsilí do vzdělávání, se stávají cennými členy týmu a přispívají k dobrému zdravotnímu stavu pacientů.

2.8 POSTOJE

Postoj je způsob, jakým jedinec nebo skupina reaguje na určité situace nebo události. Postoje tvoří důležitou součást komunikace. Může být jak fyzický, tak i psychický a odráží náš názor, přání, přesvědčení a také hodnoty. Postoje mohou být pozitivní, negativní nebo neutrální a mohou se měnit v závislosti na okolnostech a zkušenostech. Mohou se projevovat verbálně, neverbálně nebo skrze chování. Postoj může být formulován faktory, jako jsou například osobní zkušenosti, sociální normy a výchova. Postoje jsou nejvýznamnější zdroj motivace (Hayes, 2021; Průcha, 2004).

Autor Průcha 2004 uvádí, že postoj si jedinec utváří prostřednictvím spontánního učení v rodině a dalších sociálních prostředích. Je ovlivněn kulturními faktory, což znamená, že má specifický obsah v různých kulturních skupinách. (Průcha, 2004).

Podle autorky Hayse (2021) jsou postoje stabilní systémy pozitivního nebo negativního hodnocení, emocí, pocitu a technik jednání týkajících se sociálních cílů (Hayes, 2021).

2.9 MOTIVACE

Motivace je samotný proces, který vede jedince k určitému individuálnímu chování (Nakonečný, 2014). Motivace může být vnímána jako síla, která nás posouvá kupředu a pomáhá nám dosáhnout stanovených cílů. Je důležitá pro naši produktivitu, celkový pocit štěstí a spokojenosti. Bez motivace bychom neměli vůli k tomu, abychom se zapojili do činností a plnili své povinnosti. Je důležité udržovat si vysokou úroveň motivace a podporovat ji v sobě i ve svém okolí (Ryan et Deci, 2000). Plháková (2003) definuje motivaci takto: „*Souhrn všech intrapsychických dynamických sil neboli motivů, které zpravidla aktivizují a organizují chování i prožívání s cílem změnit existující neuspokojivou situaci nebo dosáhnout něčeho pozitivního.*“ (Plháková, 2003).

Motivace je jakýsi celek, který je složen z jednotlivých částí neboli motivů (konkrétních hybných prvků, pohnutek), kterých může být celá řada, a mezi nejzákladnější patří potřeby. Autor Maslow (2021) uvádí mezi další motivy pudy, zájmy, aspirace (ambice), cíle, ideály a zvyky. (Maslow, 2021).

Armstrong (2014) rozdělil motivaci do tří základních složek:

- Úsilí – jakou míru energie je jedinec ochoten vyvinout na dosažení cíle
- Směr – cíl, kterého se snaží dosáhnout
- Vytrvalost – jak dlouho je schopen vynakládat energii na dosažení cíle (Armstrong, 2014).

Z různých definic vyplývá, že odborný termín motivace odráží abstraktní koncept, jehož cílem je popsat a vysvětlit chování jednotlivce. Tento koncept se zaměřuje na to, zda má chování psychologický důvod, příčinu, smysl či cíl, a také na to, zda pohnutky jedince vznikají v reakci na endogenní nebo exogenní faktory (Deci et. Ryan, 2000; Vágnerová, 2007).

2.9.1 Vymezení pojmu motivace

Motivace pochází z latinského slova *movere* neboli hýbat se (Plháková, 2003). Termín motivace se v dnešní době často používá v různých kontextech, což souvisí s jeho širokým významem, který lze uplatnit v mnoha situacích. Motivace se týká nejen objasnění důvodů chování jednotlivců, ale také příčin, které je vedou k dosahování úspěchů, a to jak v pracovní, tak ve studijní či osobní sféře. (Vévoda et al., 2013)

Motiv

Slovo motiv neboli pohnutka se označuje jako vnitřní podnět, tento podnět je psychologická příčina činností, která určuje intenzitu, směr a vytrvalost v činnosti. Obecně ke slovu motiv je přiřazováno mnoho synonym např. důvod, potřeba a příčina (Vágnerová, 2007). Podle Plhákové (2003) lze motiv definovat jako „*interpsychická dynamická síla, která určuje směr a intenzivitu lidského chování a jeho činnost*“ (Plháková, 2003).

Autorka Vágnerová (2007) uvádí, že lidské jednání je téměř vždy motivováno nějakým důvodem. Motivory lze považovat za osobní příčiny daného jednání, které vycházejí z určité potřeby. Tyto motivory často souvisejí s emocionálním prožitkem, jenž signalizuje tuto potřebu a slouží jako nástroj k posouzení aktuální situace. Například pocit neznalosti vyvolává nepříjemné pocity, které podněcují jednání orientované na získání potřebných informací. Motivovanost lze chápat jako vědomí rozdílu mezi současným stavem a cílovým stavem, k němuž se jedinec snaží dospět, to znamená, že motivory určují směr, zaměření aktivity a tím i její obsah dále intenzitu takové aktivity, míru úsilí vynaloženého

na dosažení cíle a délku trvání této činnosti, obvykle ji ukončuje uspokojení potřeby, která ji vyvolala (Vágnerová, 2007).

Motivy dávají určitému chování význam a smysl. Aktivizují člověka, zaměřují jeho pozornost na konkrétní cíl a udržují ji po určitou, různě dlouhou dobu. Různé motivy, vědomé i nevědomé, stimulované vnějšími podněty nebo vnitřními potřebami, mohou ovlivňovat lidské chování. Podnět k jakékoli aktivitě vzniká díky interakci vnitřního stavu jedince s aktuálními vnějšími podněty. Může zde také sehrát roli minulá zkušenost, která například vyvolává tendenci opakovat nějaký zážitek, nebo naopak vyhybat se mu. (Vágnerová, 2007).

Rozdělení motivů:

- Biologické motivy, které zahrnují primární, vrozené a sebezáchovné potřeby, se týkají fyziologických cyklických požadavků, jako jsou potřeba kyslíku a jídla, což se projevuje jako hlad a žízeň. K těmto motivům rovněž patří potřeby související se zachováním druhu, jako je sexuální touha a fantazie, stejně jako proces poskytování a přijímání rodičovské péče.
- Psychologické motivy (sekundární, získané) - vnitřní motivace zaměřená na udržení vnitřní rovnováhy a dosažení psychické pohody. Mezi tyto potřeby patří potřeba sebeurčení, stabilní osobní identita, nalezení smyslu existence a řízení se vnitřními etickými normami. Dále zahrnují také tendenci hledat nové zážitky a rozptýlení, ověřovat si schopnost řešit problémy, překonávat překážky a řídit svůj vlastní život.
- Sociální (kulturní) motivy (sekundární, získané) hrají klíčovou roli v regulaci mezilidských vztahů a jejich prožívání. Mezi tyto motivy se řadí potřeba dosáhnout úspěšného výkonu, touha vyhnout se neúspěchu, ale i úsilí vyhnout se úspěchu (například pod vlivem sociálního tlaku mohou ženy "učit" předstírat neschopnost) (Říčan, 2010; Plháková, 2003).

2.9.2 Rozdělení motivace

Motivaci dělíme na základní dva typy vnitřní motivace a vnější motivace.

Deci a Ryan (2000) uvádějí, že vnitřní motivace je definována spíše jako vykonávání činnosti pro její přirozené uspokojení než pro oddělitelný následek. To znamená, že když

je jedinec vnitřně motivován, je pohnut k tomu, aby jednal z důvodu pro zábavu či výzvu než kvůli vnějším podmínkám, tlakům či odměnám (Deci et Ryan, 2000).

Vnitřní motivace

Motivaci si vytvoří jedinec sám na základě vlastních cílů a potřeb. Jedince pohání k dosažení cílů, realizaci snů a plnění úkolů. Vnitřní motivace je ovlivněna svobodným jednáním, odpovědností a dalšími faktory. Tato motivace je založena na vnitřních hodnotách, přáních a aspiracích jednotlivce, nikoliv na vnějších faktorech jako jsou odměny, ocenění či tresty. Součástí vnitřních potřeb je práce, potřeba významnosti, rozmanitosti úkolů, smysluplné aktivity, profesního a osobního rozvoje, potřeba seberealizace, smyslu života a pomáhat druhým. Jedinec s vnitřní motivací má větší pravděpodobnost úspěchu a splnění cílů, neboť je poháněn svou vlastní vášní a touhou dosahovat úspěchu. Vnitřní motivace je také spojována s vyšší spokojeností a štěstím jedince, protože realizace vnitřně motivovaných cílů přináší větší pocit uspokojení a naplnění (Nakonečný, 2014; Deci et Ryan, 2000).

Vnější motivace

Vnější motivaci získává jedinec ze vnějších faktorů. Tyto faktory jsou uznání, odměny nebo tresty. Vnější motivace můžou zahrnovat například finanční odměny, uznání od ostatních a strach z trestu. Vnější motivace může být silným impulzem k jednání jedince. Oproti vnitřní motivaci, která je spojena s cílem, osobními hodnotami a zájmy je vnitřní motivace považována za méně trvalou (Armstrong, 2014).

Lze konstatovat, že je důležité najít rovnováhu mezi vnitřní a vnější motivací a mít na paměti, že to, co motivuje jedince, se může lišit v závislosti na kontextu a individuálních potřebách. Rozvoj silné vnitřní motivace může zvýšit odolnost a spokojenost, zatímco vnější motivace může poskytnout potřebnou strukturu a pobídky pro dosažení cíle (Deci et Ryan, 2000).

2.9.3 Zdroje motivace

Vše, co nás motivuje, lze považovat za zdroj motivace. Tyto zdroje jsou základním předpokladem pro pochopení mechanismu vzniku motivace. Mezi ně patří potřeby, návyky, zájmy, hodnoty a hodnotové orientace a ideály (Bedrnová et al., 2012).

Potřeby

Potřeby představují základní zdroj motivace a prožívají se jako specifické pocity. Potřebu lze chápat jako výchozí stav motivace, konkrétně jako deficit v oblasti fyzického nebo sociálního bytí jedince. Tento nedostatek si jedinec často nemusí uvědomovat, ale může být vnímán jako stav nepříjemného vnitřního napětí. Cílem chování jedince je tedy uspokojení této potřeby, což se projevuje jako motivace k odstranění daného deficitu (Nakonečný, 2014; Bedrnová, 2012; Maslow, 2021).

Maslow dělí potřeby na biologické (vrozené – primární), jako např. potřeba dýchat, přijímat potravu, mít pocit bezpečí, spánek apod. a potřeby sociální (získané), které můžeme rozdělit na kulturní (vzdělání, kulturní a společenský život apod.) a psychické (radost, štěstí apod.)

Sestavil hierarchii lidských potřeb do těchto kategorií (tzv. Maslowova pyramida potřeb):

- Fyziologické potřeby (potřeba tepla, vzduchu, spánku, potravy, vyměšování)
- Potřeba bezpečí (potřeba jistoty, ochrany, zázemí, obydlí)
- Potřeba lásky (potřeba k někomu patřit, někam patřit, být milován)
- Potřeba uznání (potřeba být uznáván, kladně hodnocen, dosahovat úspěchů)
- Potřeba seberealizace (potřeba využít získané vědomosti a uplatnit je v zaměstnání, v dalším vzdělávání, při dosahování vyššího postavení) (Maslow, 2021).

První čtyři kategorie Maslowovy hierarchie potřeb jsou označovány jako nedostatkové potřeby, zatímco zbývající kategorie jsou považovány za potřeby růstové. Nedostatkové potřeby, počínaje fyziologickými potřebami, mají vyšší prioritu, a jejich alespoň částečné uspokojení je nezbytné pro rozvoj méně naléhavých a vyšších potřeb. Zjednodušeně řečeno, základní potřebou je udržet tělo při životě (např. jídlo, pití, dýchání), následuje potřeba bydlení, poté potřeba být milován a potřeba uznání, a až po uspokojení těchto potřeb je možné se věnovat seberealizaci v profesi. Avšak tato posloupnost není vždy striktní a mohou se vyskytnout výjimky. (Maslow, 2021).

Motivace může mít na výkon jak pozitivní, tak negativní vliv. Negativní dopad může nastat, pokud je motivace příliš intenzivní, což vede k tomu, že se soustředím výhradně na jeden cíl a zanedbávám nebo dokonce poškozují jiné cíle, což se nazývá „zapálení“ pro danou činnost. Na druhé straně při nedostatečné motivaci, tedy když je motivace příliš nízká, také může dojít k poklesu výkonnosti. (Maslow, 2021; Vágnerová, 2007).

Návyky

Návyk je něco, co děláme automaticky bez toho, aniž bychom o tom přemýšleli či vědomě zaměřovali pozornost. Často jsou to ustálené způsoby chování člověka v konkrétní situaci. Mohou vzniknout jak vlivem výchovy, tak i sebevýchovou (Mikuláščík, 2015)

Zájmy

Zájem je dlouhodobá orientace jedince na určité aktivity, témata nebo jevy. Typické je, že člověk nachází uspokojení přímo ve vykonávání této činnosti, často bez ohledu na konečný výsledek. Soutěživost zde nehraje zásadní roli, kdyby tomu tak bylo, objevovaly by se další motivace nad rámec samotného zájmu. Typ zájmu bývá často ovlivněn faktory, jako jsou pohlaví, věk, sociální postavení a výchova jedince. Důležitou roli také hrají vzory rodičů během dětství (Nakonečný, 2014; Bedrnová et. al, 2012; Mikuláščík, 2015).

Hodnoty a hodnotové orientace

Každý člověk si vytváří své osobní hodnoty na základě svých životních zkušeností. Po prožití určité události se pokouší tento zážitek zhodnotit a přidělit mu význam, který má pro něj osobně, a rozhodnout se, zda mu přinesl užitek. Dalším důležitým faktorem při utváření hodnot je pohled společnosti na tyto události, který se formuje v závislosti na sociálním prostředí, v němž se jedinec nachází. Na základě těchto hodnot se následně utváří naše chování; jsme motivováni k činnostem, které pro nás představují vysokou hodnotu, a snažíme se vyhýbat situacím, jež pro nás mají hodnotu nízkou nebo dokonce negativní (Bedrnová et. al, 2012; Mikuláščík, 2015).

Ideály

Ideály mohou představovat další zdroj motivace. Jsou to představy o něčem subjektivně žádoucím a pozitivně vnímaném, které jednotlivce směřují k určitému cíli. Vliv rodiny či autorit je obvykle zřetelný při formování ideálů (Vágnerová, 2007; Mikuláščík, 2015).

2.9.4 Bariéry motivace

Hlavní bariéry motivace jsou frustrace, konflikty a stres. Hlavní myšlenkou je, že lidé mají tendenci usilovat o dosažení vyváženého stavu, avšak čelí různým překážkám, které mohou ovlivnit jejich motivaci a emocionální pohodu. Frustrace je popsána jako emoční stav, který nastává, když se člověk potýká s překážkami na cestě k dosažení svých cílů nebo potřeb. Tyto překážky mohou být vnější (např. sociální, ekonomické) nebo vnitřní

(psychologické), a mohou vyvolat negativní emoční reakce, zahrnující agresi, podrážděnost a deprivaci. Avšak frustrace může mít i pozitivní dopad na jedince, pokud je jeho frustrační tolerance dostatečně vysoká. Konflikt je pak vysvětlován jako situace nebo vnitřní stav, který vyplývá z rozporuplnosti potřeb a emocí jedince. Konflikty mohou nastat nejen v individuální psychice, ale také v mezilidských vztazích, kde se střetávají různé zájmy a potřeby (Nakonečný, 2014; Vévoda, 2023). Pojem stres lze to charakterizovat jako stav organismu, ve kterém jedinec reaguje na náročné životní situace nebo podněty. Tyto situace či podněty vyvolávají stav, kdy jedinec není schopen vykonávat běžné aktivity, které by za normálních okolností zvládl (Nakonečný, 2014; Vágnerová, 2007).

Rabušicová a Rabušic (2008) uvádějí, že motivace dospělého jednotlivce ke vzdělávání může být ovlivněna překážkami, které si je vědom. Člověk pak posuzuje, zda má sílu tyto překážky překonat a dosáhnout úspěchu, což může vést k oslabení motivace nebo dokonce k úplnému zanechání dalšího vzdělávání (Rabušicová et Rabušic, 2008).

2.10 MOTIVACE DĚTSKÝCH SESTER K CELOŽIVOTNÍMU VZDĚLÁVÁNÍ

Motivace tvoří základní součást lidské psychologie a má zásadní význam pro celoživotní vzdělávání a osobní rozvoj. Jedná se o vnitřní proces, který podněcuje, orientuje a udržuje chování jedince na cestě k dosahování konkrétních cílů (Deci et. Ryan, 2000).

Ke zvyšování nebo prohlubování vzdělávání je motivace faktorem pro dosažení úspěchů. Když má člověk jasný cíl a motivaci, je větší pravděpodobnost, že bude investovat veškerý čas a úsilí do dalšího vzdělávání. Je důležité si uvědomit, jaká je naše motivace k dalšímu učení a jak se může tato motivace posílit. Celoživotní vzdělávání nemusí být jen o učení a kurzech, na které máme doporučení od zaměstnavatele. Člověk má také touhu po osobním růstu a rozvoji. Celoživotním vzděláváním se může člověk zaobírat sám, učit se novým věcem, dovednostem, získávat svým studiem nové informace, poznatky a hlavním motivačním faktorem je, že se člověk stane lepší verzí sebe sama.

Celoživotní vzdělávání je důležité z mnoha důvodů. Z hlavních důvodů je rychlý vývoj společnosti a vědy, který vyžaduje zdokonalování a tím pádem obnovu, prohlubování znalostí a zjištění nových poznatků k uplatnění v praxi. Celoživotní vzdělávání nám pomáhá udržet krok s vědou, zlepšit profesní a osobní rozvoj. Toto učení může být i

označeno jako prevence degenerativních onemocnění mozku, má výborný dopad na zdraví a posílení kognitivních funkcí. Dle studií se ukazuje, že vzdělávání může zabránit k rozvoji těchto onemocnění v mozku a pomáhá udržet paměť (Vévoda et al., 2013).

2.10.1 Motivační faktory dětských sester k celoživotnímu vzdělávání

Role dětské sestry je ovlivňována širokou skupinou motivačních a demotivačních faktorů, které ovlivňují zásadním způsobem úroveň kvality ošetrovatelské péče a bezpečnosti poskytované dětským pacientům. Nezbytným předpokladem kvalitní a bezpečné péče je, aby dětské sestry tyto faktory znaly a dokázaly je využít ve prospěch dětského pacienta.

Celoživotní vzdělávání může dětským sestřám přispět k jejich profesnímu, ale i osobnímu rozvoji a naplnění svých očekávání. Mají pocit osobního růstu a seberealizace.

Existuje mnoho motivačních faktorů, ze kterých dětské sestry získávají motivaci a sílu se dále vzdělávat, mezi ně patří zlepšení pracovních schopností a poskytování kvalitní péče dětem všech věkových skupin. Další motivace je kariérní růst, vzdělávání otevírá sestřám nové možnosti kariérního postupu. Vzdělávání může zvýšit sebevědomí a jistotu při vykonávání práce. Další motivací je odpovědnost a poskytnutí bezpečné péče pacientům v oblasti pediatrické péče. Celoživotní vzdělávání umožňuje lepší uplatnění na trhu práce, sestry s lepší kvalifikací a aktuálními znalostmi mohou získat výhodu při uplatnění na trhu práce. U dětských sester je nejčastější motivační faktor osobní zájem o obor, chtějí získávat nové znalosti a stále se zdokonalovat v oblasti péče o pediatrické pacienty (Kordulová, 2017; Vévoda, 2023).

2.10.2 Demotivační faktory dětských sester k celoživotnímu vzdělávání

Povolání dětské sestry je velmi psychicky i fyzicky náročné povolání. Existuje mnoho demotivačních faktorů, které demotivují sestry. Mezi demotivační faktory patří nedostatečné platové ohodnocení a nedostatek financí pro profesionální rozvoj. Dále vysoký tlak a nedostatek podpory ze strany zaměstnavatelů. Nedostatečné ocenění za práci, kterou dětské sestry vykonávají. Sesterská práce je velmi stresující dochází k nedostatečnému zvládnutí stresu a emoční reaktivita z důvodu častých konfliktů s personálem nebo rodiči. Bývají nedostatečné možnosti kariérního růstu a rozvoje v oboru pediatrické péče (např. nedostatek studijních magisterských programů v oboru pediatrie). Nedostatek respektu ze strany kolegů nebo zákonných zástupců dětí. Jako další

demotivační faktor bývají pracovní podmínky, nedostatečné pracovní prostředí, nedostatek vybavení a nedostatečné personální obsazení. Nedostatek motivace a podpory ke zlepšení dovedností nebo k dosažení osobního úspěchu v profesním životě.

Práce dětské sestry je náročná (nedostatek časové flexibility v pracovních podmínkách) (Vévoda et al., 2013).

3 EMPIRICKÁ ČÁST

3.1 CÍLE A HYPOTÉZY BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Empirická část je věnována výzkumnému šetření k tématu „Postoje a motivace dětských sester k celoživotnímu vzdělávání (se zaměřením na specializační vzdělávání)“. Empirická část bakalářské práce má běžnou strukturu. Empirická část se skládá z několika kapitol. V první kapitole jsou formulovány hypotézy a obecné cíle práce. Poté následuje popis metodiky šetření, charakteristika šetření zkoumaného vzorku a organizace samotného šetření. V tabulkách a grafech jsou prezentovány výsledky primární analýzy získaných dat a také výsledky statistického zpracování. Empirická část je uzavřena krátkou diskusí nad získanými výsledky a porovnáváním s již předešlými výzkumy na podobné téma.

3.2 CÍLE PRÁCE

V empirické části této práce byly stanoveny čtyři cíle:

Cíl č. 1: Zpracovat základní informace o teoretických a praktických poznatcích týkajících se postojů a motivací k celoživotnímu vzdělávání dětských sester.

Cíl č. 2: Vytvořit a distribuovat dotazník pro sběr informací o postojích, motivacích a preferencích dětských sester v oblasti celoživotního vzdělávání.

Cíl č. 3: Analyzovat a statisticky zhodnotit data z dotazníkového průzkumu.

Cíl č. 4: Porovnat vlastní výsledky s předchozími studiiemi.

3.3 HYPOTÉZY PRÁCE

Pro kvantitativní část této práce byly stanoveny tyto 3 hypotézy:

Hypotéza č. 1: Předpokládá se, že mezi věkem respondentů a jejich odpověďmi na jednotlivé otázky dotazníku neexistuje statisticky signifikantní rozdíl.

Hypotéza č. 2: Předpokládá se, že nebude statisticky rozměrný rozdíl mezi délkou praxe a odpověďmi respondentů na jednotlivé otázky dotazníku.

Hypotéza č. 3: Předpokládá se, že neexistuje statisticky významný rozdíl v odpovědích respondentů na otázky ve výzkumném dotazníku, pokud jde o absolventa specializačního vzdělávání.

3.4 METODIKA VÝZKUMU

Průzkum byl proveden pomocí kvantitativní metody prostřednictvím strukturovaného dotazníku vlastní konstrukce, který byl sestaven pod dohledem vedoucího práce. Kompletní verze dotazníku byla uvedena v přílohách č. 5-8. Dotazník byl zcela anonymizovaný a zahrnuje celkem 16 otázek, z nichž 13 jsou uzavřené a 3 otevřené.

Prostřednictvím otázek 1-5 byly zjišťovány stručné informace o respondentech.

Následující otázky číslo 6–11 se zaměřily na motivaci respondentů k celoživotnímu vzdělávání a pro práci ve zdravotnictví. Závěrečné 4 otázky pak dotazovaly respondenty na jejich potřebu se neustále vzdělávat, jaké aktivity využívají ke vzdělávání a dále jejich postoje ke specializačnímu vzdělávání. Na konci dotazníku měli respondenti v otázce č. 16 prostor pro své připomínky.

3.4.1 Organizace vlastního šetření a sběru dat

Před provedením výzkumného šetření jsem požádala náměstkyni pro ošetrovatelskou péči v FN Motol paní Mgr. Janu Novákovou, MBA o povolení dotazníkového šetření, žádost přikládám v přílohách.

Se začátkem výzkumu na oddělení JIP také souhlasily vrchní sestry Bc. Lucie Plocová DiS. z Kliniky dětské a dospělé ortopedie a traumatologie 2. LF UK a FN Motol., Mgr. Jana Matušíková z oddělení Dětského kardiocentra 2. LF UK a FN Motol., Mgr. Ilona Mayerová z Kliniky dětské chirurgie 2. LF UK a FN Motol a dále Bc. Tereza Drbohlavová z oddělení Neurochirurgické kliniky dětí a dospělých 2. LF UK a FN Motol. Žádost o povolení dotazníkového šetření přikládám v přílohách č. 1-4.

Dotazníkové šetření bylo rozesláno papírovou formou, sestrám na jednotlivá oddělení Fakultní nemocnice Motol. Sběr dat začal od září do listopadu 2023. Bylo rozesláno 66 dotazníků a návratnost činila 100 %.

3.4.2 Stručná charakteristika výzkumného vzorku

Cílová skupina dotazníkového šetření byli zdravotníci pracující na jednotlivých odděleních JIP dětské neurochirurgie, chirurgie, kardiochirurgie a pediatrie, kteří byli dále identifikováni podle věku, délky praxe, pohlaví a nejvyššího dosaženého vzdělání.

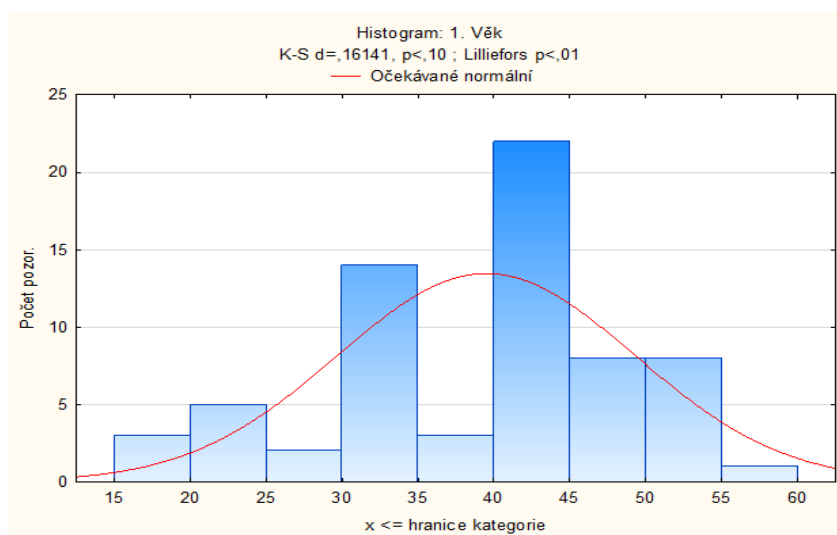
Tabulka č. 1 Věk respondentů

Proměnná	Popisné statistiky (DLK)						
	N platných	Průměr	Medián	Minimum	Maximum	Sm. odch.	Var. koef.
Věk	66	39,5	42	20	56	9,787354	24,77811

(Zdroj: Autor bakalářské práce)

V tabulce jsou uvedeny informace o věku 66 respondentů, kteří vyplnili dotazník. Průměrný věk respondentů je 39,5 let, nejmladší účastník byl ve věku 20 let a nejstarší ve věku 59 let. Směrodatná odchylka činí 9,787354, co naznačuje, že vzorek respondentů není homogenní. Variační koeficient se rovná 24,77811 %, což nám ukazuje variabilitu věkového rozsahu.

Obrázek č. 1 Věk respondentů

(Zdroj: Autor práce)

Podle histogramu četnosti, který je uveden výše, není rozdělení respondentů symetrické a Gaussova křivka neodpovídá normálnímu rozložení. Z tohoto důvodu musíme použít neparametrický test a rozdělit respondenty podle hodnot průměru a mediánu. Z tohoto důvodu budou respondenti pro lepší analýzu rozdělení na dvě skupiny, a to ve věku do 42

let, kteří tvořili 43,93 % (29 respondentů), a na respondenty ve věku 43 let a starší, jejichž zastoupení činilo 56,06 % (37 respondentů).

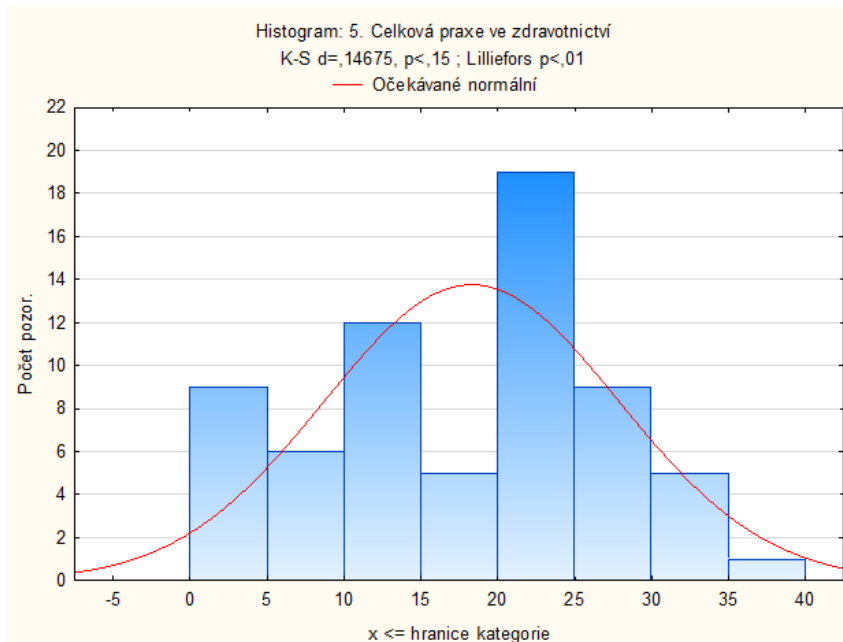
Tabulka č. 2 Délka praxe ve zdravotnictví

Proměnná	Popisné statistiky (DLK)						
	N platných	Průměr	Medián	Minimum	Maximum	Sm. odch.	Var. koef.
Délka praxe	66	18,288	21	1	37	9,570411	52,33199

(Zdroj: Autor bakalářské práce)

V tabulce jsou uvedeny informace o délce praxe ve zdravotnictví 66 respondentů, kteří vyplnili dotazník. Průměrná délka praxe respondentů je 18,3 let, minimální délka praxe je 1 rok a maximální délka 37 let. Směrodatná odchylka činí 9,570411, co naznačuje, že vzorek respondentů není homogenní. Variační koeficient se rovná 52,33199 %, což nám ukazuje variabilitu rozsahu délky praxe ve zdravotnictví.

Obrázek č. 2 Délka praxe ve zdravotnictví

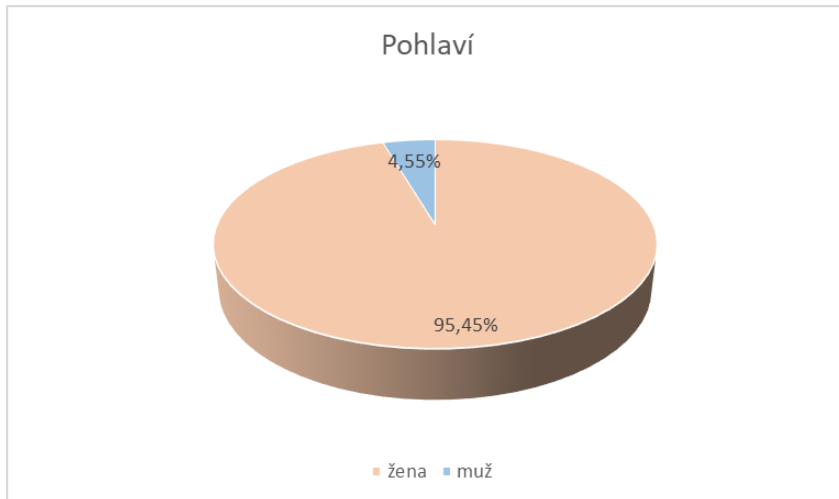

(Zdroj: Autor práce)

Histogram výše ukazuje, že rozdělení respondentů není symetrické a neodpovídá normálnímu rozložení. Proto musíme použít neparametrický test a rozdělit respondenty podle hodnot průměru a mediánu. Z tohoto důvodu budou respondenti rozděleni do dvou

skupin pro lepší analýzu. První skupinu tvoří respondenti s kratší celkovou praxí (do 21 let), zatímco druhou skupinu tvoří respondenti s delší celkovou praxí (22 let a více).

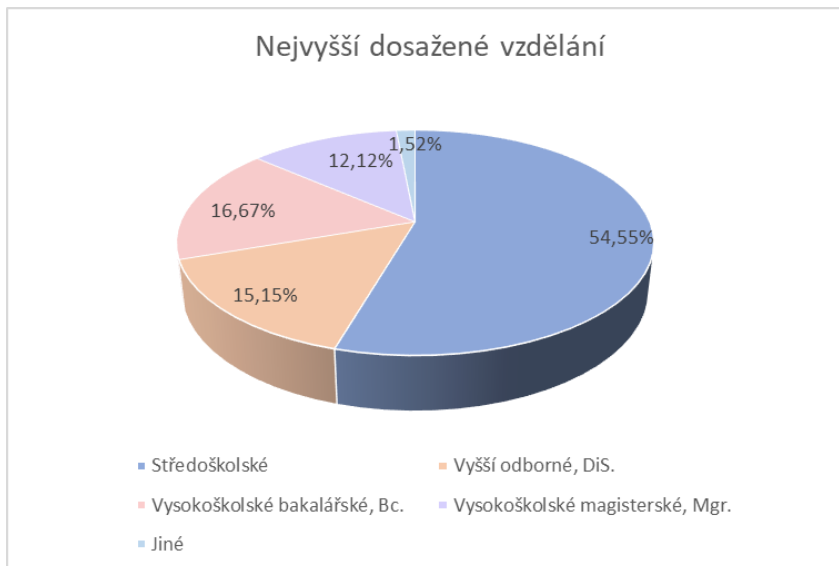
Obrázek č. 3 Jste žena či muž

(Zdroj: Autor práce)

Ve výše uvedeném výsečovém grafu je znázorněno, že většina respondentů, kteří vyplnili dotazník byly ženy 95,45 % (n= 63) a mužů bylo méně 4,55 % (n= 3).

Obrázek č. 4 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

(Zdroj: Autor práce)

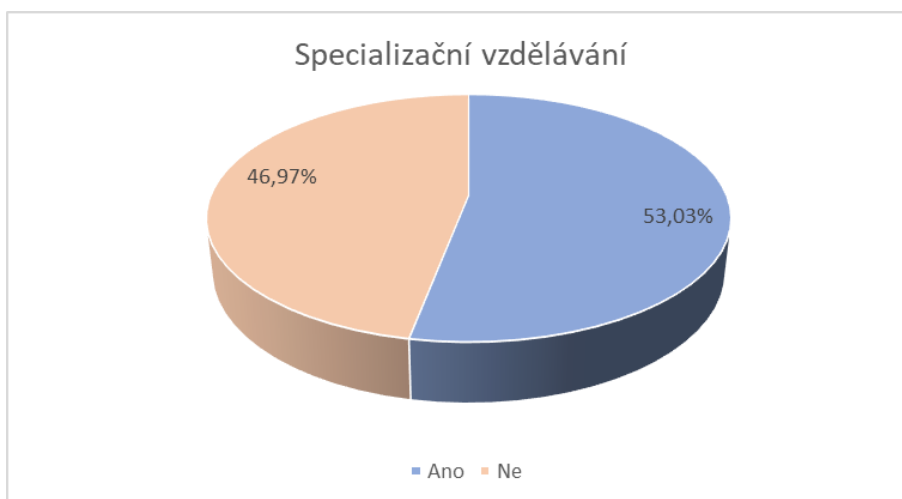
Podle výše uvedeného grafu je zřejmé, že nejpočetnější skupinu tvoří respondenti, jejichž nejvyšší dosažené vzdělání je středoškolské ukončené maturitní zkouškou 54,55 % (n=36). Respondenti s vysokoškolským titulem tvoří 16,67 % (n=11) a vyšší odborné

vzdělání ukončeného absolutoriem mělo 15,15 % (n=10). Respondenti s vysokoškolským magisterským titulem tvoří 2,04 % (n=1). Nejméně respondentů bylo s jiným dosaženým vzděláním 1,52 % (n=1).

3.5 VÝSLEDKY VÝZKUMU

V této části naleznete výsledky průzkumu prostřednictvím dotazníku. Získaná data byla zpracována v programu Microsoft Excel a dále analyzována v statistickém programu STATISTICA pro vytvoření výšečových diagramů, tabulek, kontingenčních tabulek, popisné statistiky a chí kvadrátů.

Obrázek č. 5 Absolvoval/a jste specializační vzdělání

(Zdroj: Autor práce)

Tento graf znázorňuje, zda respondenti absolvovali specializační vzdělávání. Respondenti, kteří specializační vzdělávání absolvovali, tvoří 53,03 % (n=35) a respondenti, kteří toto vzdělávání neabsolvovali, tvoří 46,97 % (n=31)

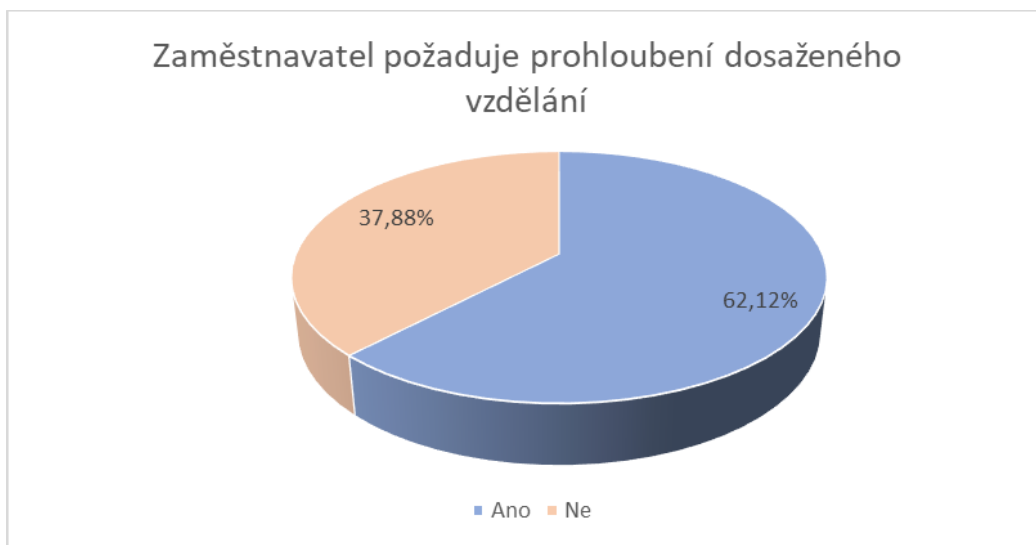
Tabulka č. 3 Motivace pro práci ve zdravotnictví

Motivace pro práci ve zdravotnictví	Četnost	
	Označeno	Neoznačeno
Touha pomáhat lidem	32	34
Zajímavá, akční práce	41	25
Bylo tam volné místo	8	58
Jiné	7	59

(Zdroj: Autor práce)

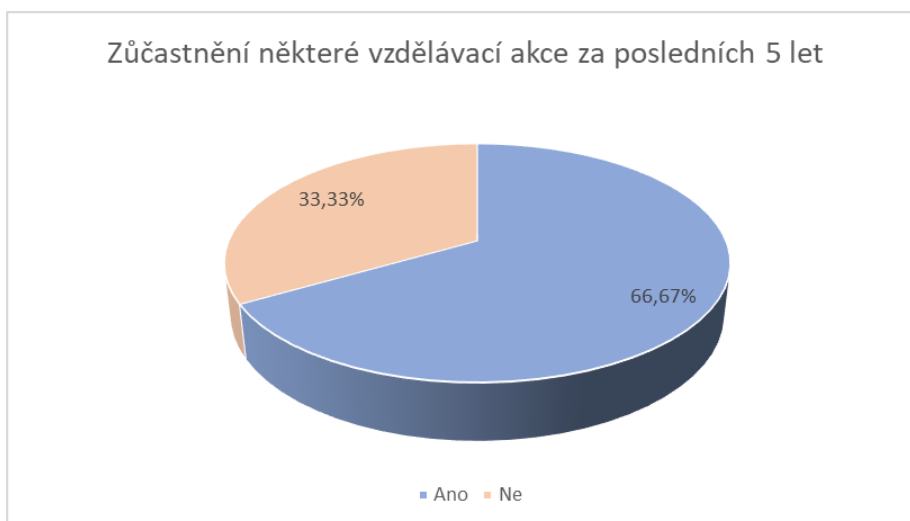
Výše uvedená tabulka znázorňuje otázku: „Jaká je Vaše motivace pro práci ve zdravotnictví?“ Tato otázka mohla mít více odpovědí, a proto neodpovídá počet získaných odpovědí počtu respondentů. Nejčastěji označená motivace, kterou 41 respondentů zvolilo byla zajímavá a akční práce. Zbýlých 25 tuto motivaci neoznačilo, a tak zajímavou a akční práci nepovažují za motivaci. Dále 32 respondentů označilo, že je motivuje touha pomáhat lidem a 34 lidí ji neoznačilo. Zbylé motivace označilo 8 respondentů a neoznačilo 58 lidí. Jiné motivace označilo 7 respondentů a 59 ne.

Obrázek č. 6 *Požaduje Váš zaměstnavatel prohloubení dosaženého vzdělání?*

(Zdroj: Autor práce)

Výše uvedený výsečový graf znázorňuje, zda zaměstnavatel respondenta požaduje prohloubení dosaženého vzdělání. U 62,12 % (n=41) respondentů bylo potvrzeno, že jejich zaměstnavatel požaduje prohloubení dosaženého vzdělání a u 37,88 % (n=25) se nepotvrdilo požadování prohloubení vzdělání.

Obrázek č. 7 Zúčastnil/a jste se některé vzdělávací akce za posledních 5 let?

(Zdroj: Autor práce)

Výše uvedený graf ukazuje, zda se respondenti zúčastnili některé vzdělávací akce za posledních 5 let. 66,67 % (n=44) respondentů se zúčastnilo a 33,33 % (n=22) se nezúčastnilo.

Tabulka č. 4 Největší motivace k profesnímu vzdělávání

Největší motivace k profesnímu vzdělávání	Četnost	
	Označeno	Neoznačeno
Vlastní ambice	5	61
Rozšíření vědomostí	56	10
Osobní či profesní růst	12	54
Vyšší kvalita práce	14	52
Vyšší finanční ohodnocení	9	57
Lepší uplatnění na trhu práce	5	61
Jiné	5	61

(Zdroj: Autor práce)

Výše uvedená tabulka znázorňuje otázku: „Jaká je Vaše největší motivace k profesnímu vzdělávání?“ Tato otázka mohla mít více odpovědí, a proto neodpovídá počet získaných odpovědí počtu respondentů. Nejvíce označována odpověď bylo rozšíření vědomostí, označilo ji 56 respondentů a 10 ji neoznačilo. Dále respondenti označovali vyšší kvalitu práce, osobní či profesní růst a vyšší finanční ohodnocení. Nejméně označována byla

vlastní ambice, kde 61 respondentů ji nepovažuje jako motivaci k profesnímu vzdělávání a dále lepší uplatnění na trhu práce.

Tabulka č. 5 Demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání

Demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání	Četnost	
	Označeno	Neoznačeno
Věk	24	42
Rodina, partner	24	42
Finanční náročnost	11	55
Nedostatek času	45	21
Stres, nátlak (z okolí)	16	50
Vzdálenost od místa bydliště	11	55
Špatná informovanost o pořádaných akcích	7	59
Nedostatečná podpora zaměstnavatele	12	54
Vážné onemocnění	1	65
Šikana na oddělení ze strany kolegů či nadřízených	3	63
Nedostatek nabídek akcí s aktuálním tématem	5	61
Nejsou žádné	2	64
Jiné	2	64

(Zdroj: Autor práce)

Výše uvedená tabulka znázorňuje otázku: „Jaká jsou demotivační, které ovlivňují celoživotní vzdělávání?“ Tato otázka mohla mít více odpovědí, a proto neodpovídá počet získaných odpovědí počtu respondentů. Většina respondentů si myslí, že největší demotivační faktor je nedostatek času, tento faktor označilo 45 lidí. Následující dvě demotivace označilo 24 lidí, a to byl věk, rodina a partner. Další limitující faktor k motivaci byl stres a nátlak z okolí a to označilo 16 respondentů. Velmi častá označována odpověď je také nedostatečná podpora od zaměstnavatele, 16 respondentů ji označilo. 11 respondentů si myslí, že demotivační faktor je vzdálenost od místa bydliště, 7 lidí označilo špatnou informovanost o pořádaných akcích, 5 lidí nedostatek nabídek akcí s aktuálním tématem a šikanu ze strany kolegů označili 3 respondenti. Velice omezující faktor může být i vážné onemocnění, to označila 1 osoba. U 2 osob se nevyskytly žádné demotivace.

Tabulka č. 6 Zlepšení motivace sester k celoživotnímu vzdělávání

Zlepšení motivace sester k celoživotnímu vzdělávání	Četnost	
	Označeno	Neoznačeno
Postup v kariéře	9	57
Vyšší platové ohodnocení	30	36
Vyšší podpora zaměstnavatelem	15	51
Dobrovolnost ne povinnost	15	51
Časová dostupnost	20	46
Finanční dostupnost	9	57
Odbornost	4	62
Jiné	3	63

(Zdroj: Autor práce)

V tabulce č. 5 jsme měli znázorněné demotivační faktory, zde ve výše uvedené tabulce č. 6 máme pro změnu motivační faktory k celoživotnímu vzdělávání. Tato otázka mohla mít více odpovědí, a proto neodpovídá počet získaných odpovědí počtu respondentů. Nejvíce označované odpovědi jsou vyšší platové ohodnocení, které označilo 30 respondentů a časová dostupnost, kterou označilo 20 respondentů. Ke zlepšení motivace sester k celoživotnímu vzdělávání by pomohla vyšší podpora zaměstnavatelem a dobrovolnost ne povinnost a obě tvrzení potvrdilo 15 respondentů. Dále se označovala finanční dostupnost, postup v kariéře, odbornost a 3 respondenti označili jiné motivace.

Obrázek č. 8 Máte potřebu si zvyšovat své dosažené vzdělání bez ohledu na okolí?

(Zdroj: Autor práce)

Poslední výšečový graf, který je uveden výše znázorňuje potřebu respondentů si zvyšovat dosažené vzdělání bez ohledu na okolí. 83,33 % (n=55) respondentů má potřebu si zvyšovat své dosažené vzdělání bez ohledu na okolí a 16,67 % což je 11 respondentů, nemají potřebu se dále vzdělávat

Tabulka č. 7 Využívání aktivit celoživotního vzdělávání

Využívání aktivit celoživotního vzdělávání	Četnost	
	Označeno	Neoznačeno
Kurzy	15	51
Školící akce	30	36
E – learning	8	58
Samostudium	9	57
Pedagogická činnost	6	60
Odborné konference	5	61
Povinné vzdělávací aktivity	9	57

(Zdroj: Autor práce)

Výše uvedená tabulka znázorňuje otázku, zda respondenti využívají aktivity celoživotního vzdělávání. Tato otázka mohla mít více odpovědí, a proto neodpovídá počet získaných odpovědí počtu respondentů. Nejvíce oblíbené aktivity celoživotního vzdělávání jsou školící akce, toto označilo 30 respondentů. Další oblíbená aktivita jsou kurzy, které označilo 15 respondentů. Menší počet respondentů označilo samostudium, povinné vzdělávací aktivity, dále pedagogickou činnost a poslední odborné konference.

Tabulka č. 8 Přínos specializačního vzdělávání

Přínos specializačního vzdělávání	Četnost
rozšíření vědomostí	12
samostatnost	1
lepší finance	2
neodpovězeno	51

(Zdroj: Autor práce)

Otázka: „Jaký přínos má pro Vás specializační vzdělávání?“ byla otevřená otázka, kde měli respondenti možnost vyjádřit svůj vlastní názor. 12 respondentů odpovědělo, že specializačního vzdělávání rozšiřuje vědomosti. 2 respondenti odpověděli lepší finance a 1 respondent, že specializace umožňuje samostatnost. 51 respondentů otázku vynechalo.

Tabulka č. 9 Důležitost specializačního vzdělávání

Důležitost specializačního vzdělávání	Četnost
finanční ohodnocení	1
neodpovězeno	65

(Zdroj: Autor práce)

Otázka: „Proč je pro Vás specializační vzdělávání důležité?“ byla otevřená otázka, kde měli respondenti možnost vyjádřit svůj vlastní názor. 1 respondent, odpověděl, že specializace umožňuje lepší finanční ohodnocení a 65 respondentů na otázku neodpovědělo.

3.6 DISKUSE

Výsledky práce jsou vyhodnoceny vzhledem k pracovním hypotézám pomocí výpočtu Pearsonova Chí-kvadrátu, který určuje statistickou významnost a zjišťuje, zda neexistuje nebo existuje statisticky významný rozdíl, který vyžaduje přijetí alternativní hypotézy.

3.6.1 Výsledky práce vzhledem k pracovním hypotézám

Níže je prezentována statistická analýza pomocí výpočtu Pearsonova Chí-kvadrátu prostřednictvím tří tabulek, které rozdělují otázky z dotazníku podle jejich obsahu. První tabulka obsahuje otázky na motivaci pro práci ve zdravotnictví a k celoživotnímu vzdělávání. U otázek demotivační faktory a co by zlepšilo motivaci sester k celoživotnímu vzdělávání. Třetí poslední níže uvedená tabulka má hodnoty, které vyšly z otázek na vzdělávací akce, kurzy atd. V tabulkách jsou tučně zvýrazněny hodnoty, které signalizují významné statistické rozdíly. Tyto rozdíly jsou považovány za významné, pokud je P-hodnota menší než 0,05.

Tabulka č. 10 Výsledky Pearsonova Chí-kvadrátu

Výsledky Pearsonova Chí-kvadrátu			
Proměnná	Věk	Délka praxe	Specializace
	p	p	p
Jaká je Vaše motivace pro práci ve zdravotnictví? Touha pomáhat lidem	0,02478	0,48135	0,54579
Jaká je Vaše motivace pro práci ve zdravotnictví? Zajímavá, akční práce	0,01386	0,10596	0,77292
Jaká je Vaše motivace pro práci ve zdravotnictví? Bylo tam volné místo	0,37234	0,28430	0,34296
Co Vás nejvíce motivuje k profesnímu vzdělávání? Vlastní ambice	0,66754	0,46606	0,15231
Co Vás nejvíce motivuje k profesnímu vzdělávání? Rozšíření vědomostí	0,68569	0,60615	0,15231
Co Vás nejvíce motivuje k profesnímu vzdělávání? Osobní či profesní růst	0,44253	0,89037	0,49817
Co Vás nejvíce motivuje k profesnímu vzdělávání? Vyšší kvalita práce	0,50166	0,35779	0,35779
Co Vás nejvíce motivuje k profesnímu vzdělávání? Vyšší finanční ohodnocení	0,3896	0,42863	0,4019
Co Vás nejvíce motivuje k profesnímu vzdělávání? Lepší uplatnění na trhu práce	0,49657	0,38189	0,44184
Co Vás nejvíce motivuje k profesnímu vzdělávání? Jiné	0,37234	0,2843	1,0000

(Zdroj: Autor práce)

Tabulka č. 11 Výsledky Pearsonova Chí-kvadrátu

Výsledky Pearsonova Chí-kvadrátu			
Proměnná	Věk	Délka praxe	Specializace
	p	p	p
Jaké jsou demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání? Věk	0,29972	0,83483	0,87217
Jaké jsou demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání? Rodina, partner	0,39886	0,19635	0,46036
Jaké jsou demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání? Finanční náročnost	0,62398	0,15303	0,50019
Jaké jsou demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání? Nedostatek času	0,58771	0,18575	0,25419
Jaké jsou demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání? Stres, nátlak (z okolí)	0,49197	0,57201	0,59456
Jaké jsou demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání? Vzdálenost od místa bydliště	0,33863	0,40553	0,40553
Jaké jsou demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání? Špatná informovanost o pořádaných akcích	0,25504	0,28430	0,34296
Jaké jsou demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání? Nedostatečná podpora zaměstnavatele	0,25504	0,28430	0,34296
Jaké jsou demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání? Vážné onemocnění	0,25504	0,28430	0,34296
Jaké jsou demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání? Šikana na oddělení ze strany kolegů či nadřízených	0,25504	0,28430	0,34296
Jaké jsou demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání? Nedostatek nabídek akcí s aktuálním tématem	0,25504	0,28430	0,34296
Co by podle Vás zlepšilo motivaci sester k celoživotnímu vzdělávání? Postup v kariéře	0,45742	0,37303	0,14541
Co by podle Vás zlepšilo motivaci sester k celoživotnímu vzdělávání? Vyšší platové ohodnocení	0,58206	0,34587	0,21438
Co by podle Vás zlepšilo motivaci sester k celoživotnímu vzdělávání? Vyšší podpora zaměstnavatelem	0,17801	0,15555	0,30993
Co by podle Vás zlepšilo motivaci sester k celoživotnímu vzdělávání? Dobrovolnost ne povinnost	0,86079	0,93051	0,93051

(Zdroj: Autor práce)

Tabulka č. 12 Výsledky Pearsonova Chí-kvadrátu

Výsledky Pearsonova Chí-kvadrátu			
Proměnná	Věk	Délka praxe	Specializace
	p	p	p
Požaduje Vaš zaměstnavatel, abyste prohluboval/a své dosažené vzdělání? Ano	0,31020	0,03041	0,16321
Zúčastnil/a jste se některé vzdělávací akce v posledních 5 letech? Ano	0,16063	0,16296	0,16296
Máte potřebu si zvyšovat své dosažené vzdělání bez ohledu na okolí? Ano	0,91168	0,91217	0,58129
Které aktivity celoživotního vzdělávání využíváte? Kurzy	0,54732	0,50405	0,55133
Které aktivity celoživotního vzdělávání využíváte? Školící akce	0,42408	0,39192	0,17870
Které aktivity celoživotního vzdělávání využíváte? E – learning	0,35690	0,36513	0,36513
Které aktivity celoživotního vzdělávání využíváte? Samostudium	0,35690	0,24905	0,36513
Které aktivity celoživotního vzdělávání využíváte? Pedagogická činnost	0,35690	0,36513	0,36513
Které aktivity celoživotního vzdělávání využíváte? Odborné konference	0,35690	0,36513	0,36513
Které aktivity celoživotního vzdělávání využíváte? Povinné vzdělávací aktivity	0,25504	0,36513	0,28430

(Zdroj: Autor práce)

Z výše uvedené tabulky je možné vyčíst úroveň významnosti p. Tyto p-hodnoty mohou být použity k určení vztahu k daným hypotézám:

Hypotéza č. 1: Předpokládá se, že mezi věkem respondentů a jejich odpověďmi na jednotlivé otázky dotazníku neexistuje statisticky signifikantní rozdíl.

Většina otázek v dotazníku přijímá tuto hypotézu, s výjimkou následujících dvou položek:

Jaká je Vaše motivace pro práci ve zdravotnictví? (více možností)

Možnost č.1: Touha pomáhat lidem

(p = 0,02478)

Tabulka č. 13 Motivace pro práci ve zdravotnictví (může být více možností)

Motivace pro práci ve zdravotnictví (může být více možností)	2-rozměrná tabulka: Pozorované četnosti (DLK)		
	věk ktg Do 42 let	věk ktg Ve věku 43 let a starší	Řádk. součty
Touha pomáhat lidem	8	24	32
Sloupcová relativní četnost	27,59 %	64,86 %	
Řádková relativní četnost	25,00 %	75,00 %	
Celková relativní četnost	12,12 %	36,36 %	48,48 %
Zajímavá, akční práce	15	10	25
Sloupcová relativní četnost	51,72 %	27,03 %	
Řádková relativní četnost	60,00 %	40,00 %	
Celková relativní četnost	22,73 %	15,15 %	37,88 %
Bylo tam volné místo	3	1	4
Sloupcová relativní četnost	10,34 %	2,70 %	
Řádková relativní četnost	75,00 %	25,00 %	
Celková relativní četnost	4,55 %	1,52 %	6,06 %
Jiné	3	2	5
Sloupcová relativní četnost	10,34 %	5,41 %	
Řádková relativní četnost	60,00 %	40,00 %	
Celková relativní četnost	4,55 %	3,03 %	7,58 %
Celková	29	37	66
Celková	43,94 %	56,06 %	100,00 %

(Zdroj: Autor práce)

Z tabulky je patrné, že 27,59 % (n = 8) respondentů ve věkové skupině do 42 let, označilo jako motivaci pro práci ve zdravotnictví touhu pomáhat lidem, tuto odpověď označilo 64,86 % (n= 24) respondentů ve věku 43 let a starší. Respondenti ve skupině do 42 let, odpověděli následovně: zajímavá akční práce 51,72 % (n=15), bylo tam volné místo a jiné (n=3), 10,34 %. Skupina ve věku 43 let a starší, označila následovně: 10 respondentů zajímavá a akční práce 27,03 %, 1 označil bylo tam volné místo 2,70 % a jiné 5,41 %, (n=2).

P-hodnota v tomto případě je rovna 0,02478, což znamená, že nemůžeme zamítnout nulovou hypotézu, ale musíme přijmout hypotézu alternativní.

H_0 = Předpokládá se, že mezi věkem respondentů a jejich odpověďmi na jednotlivé otázky dotazníku neexistuje statisticky signifikantní rozdíl.

H_A = Předpokládá se, že mezi věkem respondentů a jejich odpověďmi na jednotlivé otázky dotazníku existuje statisticky signifikantní rozdíl.

Jaká je Vaše motivace pro práci ve zdravotnictví? (více možností)

Možnost č. 2: Zajímavá, akční práce

($p = 0,01386$)

Tabulka č. 14 Motivace pro práci ve zdravotnictví (může být více možností)

Motivace pro práci ve zdravotnictví (může být více možností)	2-rozměrná tabulka: Pozorované četnosti (DLK)		
	věk ktg Do 42 let	věk ktg Ve věku 43 let a starší	Řádk. součty
Touha pomáhat lidem	21	24	45
Sloupcová relativní četnost	72,41%	64,86%	
Řádková relativní četnost	46,67%	53,33%	
Celková relativní četnost	31,82%	36,36%	68,18%
Zajímavá, akční práce	3	13	16
Sloupcová relativní četnost	10,34%	35,14%	
Řádková relativní četnost	18,75%	81,25%	
Celková relativní četnost	4,55%	19,70%	24,24%
Bylo tam volné místo	3	0	3
Sloupcová relativní četnost	10,34%	0,00%	
Řádková relativní četnost	100,00%	0,00%	
Celková relativní četnost	4,55%	0,00%	4,55%
Jiné	2	0	2
Sloupcová relativní četnost	6,90%	0,00%	
Řádková relativní četnost	100,00%	0,00%	
Celková relativní četnost	3,03%	0,00%	3,03%
Celková	29	37	66
Celková	43,94%	56,06%	100,00%

(Zdroj: Autor práce)

Z kontingenční tabulky je patrné, že 72,41 % ($n = 21$) respondentů ve věkové skupině do 42 let, označilo jako motivaci pro práci ve zdravotnictví touhu pomáhat lidem, tuto odpověď označilo 64,86 % ($n = 24$) respondentů ve věku 43 let a starší.

Respondenti ve skupině do 42 let, odpověděli následovně: zajímavá akční práce 10,34 % (n=3), bylo tam volné místo a jiné (n=2), 6,90 %. Skupina ve věku 43 let a starší označila následovně: 13 respondentů zajímavá a akční práce 35,14 %, 0 označilo bylo tam volné místo 0,00 % a jiné také 0,00 %, (n=0).

P-hodnota v tomto případě je rovna 0,01386, což znamená, že nemůžeme zamítnout nulovou hypotézu, ale musíme přijmout hypotézu alternativní.

H_0 = Předpokládá se, že mezi věkem respondentů a jejich odpověďmi na jednotlivé otázky dotazníku neexistuje statisticky signifikantní rozdíl.

H_A = Předpokládá se, že mezi věkem respondentů a jejich odpověďmi na jednotlivé otázky dotazníku existuje statisticky signifikantní rozdíl.

Hypotéza č. 2: Předpokládá se, že nebude statisticky rozměrný rozdíl mezi délkou praxe a odpověďmi respondentů na jednotlivé otázky dotazníku.

Většina otázek v dotazníku přijímá tuto hypotézu, s výjimkou jedné následující položky:

**Požaduje Váš zaměstnavatel, abyste prohluboval/a své dosažené vzdělání?
(p = 0,03041)**

Tabulka č. 15 Zaměstnavatel požaduje prohloubení dosaženého vzdělání

Zaměstnavatel požaduje prohloubení dosaženého vzdělání	2 - rozměrná tabulka: Pozorované četnosti (DLK)		
	praxe ktg Do 21 let	praxe ktg 22 let a více	Řádk. součty
Ano	26	15	41
Sloupcová relativní četnost	74,29 %	48,39 %	
Řádková relativní četnost	63,41 %	36,59 %	
Celková relativní četnost	39,39 %	22,73 %	62,12 %
Ne	9	16	25
Sloupcová relativní četnost	25,71 %	51,61 %	
Řádková relativní četnost	36,00 %	64,00 %	
Celková relativní četnost	13,64 %	24,24 %	37,88 %
Celková	35	31	66
Celková	53,03 %	46,97 %	100,00 %

(Zdroj: Autor práce)

V uvedené kontingenčních tabulce č. 15 jsou zdravotníci identifikováni dle délky praxe, kde bylo opět rozdělení do dvou skupin, 1. skupina do 2 let praxe včetně a 2. skupina od 3 let praxe výše.

Z kontingenční tabulky je patrné, že 74,29 % (n = 26) respondentů ve věkové skupině do 2 let včetně, označilo, že jejich zaměstnavatel požaduje prohloubení dosaženého vzdělání a 25,71 % odpovědělo ne (n=9). 48,39 % respondentů ze skupiny do 3 let výše (n= 15) označilo ano. 16 (51,61 %) respondentů ze skupiny od 3 let výše označilo ne.

P-hodnota v tomto případě je rovna 0,03041, což znamená, že nemůžeme zamítnout nulovou hypotézu, ale musíme přijmout hypotézu alternativní.

H₀ = Je možné předpokládat, že nebude statisticky rozměrný rozdíl mezi délkou praxe a odpověďmi respondentů na jednotlivé otázky dotazníku.

H_A = Je možné předpokládat, že bude statisticky rozměrný rozdíl mezi délkou praxe a odpověďmi respondentů na jednotlivé otázky dotazníku.

Hypotéza č. 3: Předpokládá se, že neexistuje statisticky významný rozdíl v odpovědích respondentů na otázky ve výzkumném dotazníku, pokud jde o absolventa specializačního vzdělávání.

H3: Na základě provedené statistické analýzy můžeme potvrdit hypotézu číslo 3, protože výpočet Pearsonova Chí-kvadrátu neprokázal statisticky významný rozdíl mezi odpověďmi respondentů na jednotlivé otázky dotazníku, pokud jde o absolventa specializačního vzdělávání.

3.6.2 Srovnání výsledků s předchozími průzkumy

Téma o postojích a motivacích dětských sester k celoživotnímu vzdělávání dosud nebylo aktuálně zpracováno v žádných českých ani zahraničních studiích. Nalezla jsem průzkum „Specializačního vzdělávání dětských sester“ z roku 2007 od autorky Jaroslavy Fendrychové. Výzkum autorky zkoumá pomocí dotazníkového šetření motivaci a názory dětských sester pracujících na jednotkách intenzivní péče, které se zúčastnily

specializačního vzdělávání ARIP (anesteziologie, resuscitace a intenzivní péče) v pediatrii. Bylo rozdáno 92 dotazníků, devět respondentek vůbec neodevzdalo dotazník, a čtrnáct dalších jej vyplnilo neúplně. Celkem bylo proto zpracováno pouze 69 dotazníků. Cílem průzkumu bylo zjistit, jaká byla jejich očekávání ohledně studia a zda byla splněna, zda během studia sdílely své znalosti s kolegyněmi a jak byly jejich poznatky přijímány.

Z výsledků průzkumu Fendrychové plyne, že 26 sester je motivováno ke studiu v pediatrii převážně touhou po rozšíření nebo prohloubení svých znalostí. 16 sester odpovědělo, že studium je motivuje ke zvyšování své kvalifikace, získání nových poznatků a informací nebo k touze po získání specializace. Finanční ohodnocení není v tomto výzkumu pro respondenty prioritou, tuto odpověď označilo pouze 7 sester. Na druhou stranu více než polovina sester neměla žádnou motivaci a do studia šla pouze na pokyn zaměstnavatele. Ve svém výzkumu jsem zjistila, že většina zjištění odpovídala průzkumu Fendrychové. Mnoho sester uvedlo, že je nejvíce motivuje snaha o prohloubení svých znalostí a získání vyšších kvalifikací. Podobné výsledky se objevily i v otázce, zda zaměstnavatel požaduje další vzdělávání – z 66 respondentů jich 59 odpovědělo, že ano (Fendrychová, 2007).

S podobnou tematikou bylo již napsáno mnoho prací, které se zaměřují na motivace sester, ale zaměřují se spíše na všeobecné sestry. Práce na podobné téma byla od autorky Květuše Jelínkové s názvem: „Motivace všeobecných sester k celoživotnímu vzdělávání“ z roku 2021 v Masarykově univerzitě. Autorka se zaměřuje především na všeobecné sestry pracující na jednotkách intenzivní péče.

V empirické části práce autorky Jelínkové byly zpracovány a analyzovány výsledky získané kvantitativním výzkumem prostřednictvím elektronického dotazníku vlastní konstrukce, který byl oslovenými všeobecnými sestrami pracujícími v intenzivní péči. Cílem výzkumu autorky bylo získání informací o faktorech subjektivního postoje všech sester pracujících v intenzivní péči k celoživotnímu vzdělávání a jejich motivaci k celoživotnímu vzdělávání. Bylo rozdáno 202 dotazníků.

Výsledky, které máme s autorkou totožné, se týkají motivace ke vzdělání. Některé z nich zahrnují vyšší platové ohodnocení (s autorkou sdílíme podobné zkušenosti, sestry jsou motivovány vyšším platem), se zvyšujícím se věkem (kolem 45 let) se preference a potřeby pro zvyšování vzdělání snižují, a většina sester by uvítala větší podporu ze strany zaměstnavatele (Jelínková, 2021).

ZÁVĚR

Záměrem bakalářské práce na téma „Postoje a motivace dětských sester k celoživotnímu vzdělávání (se zaměřením na specializační vzdělávání)“ bylo poskytnout přehled specializačního vzdělávání, z něhož mohou zdravotníci a veřejnost získat potřebné informace. Dále zjistit postoje a motivace dětských sester k celoživotnímu vzdělávání, preference dětských sester v oblasti specializačního vzdělávání a také zjistit pozitivní a negativní faktory ovlivňující motivaci sester k celoživotnímu vzdělávání.

Pro dosažení tohoto záměru byly určeny následující cíle:

Cíl č. 1: Zpracovat základní informace o teoretických a praktických poznatcích týkajících se postojů a motivací k celoživotnímu vzdělávání dětských sester.

Cíl č. 2: Vytvořit a distribuovat dotazník pro sběr informací o postojích, motivacích a preferencích dětských sester v oblasti celoživotního vzdělávání.

Cíl č. 3: Analyzovat a statisticky zhodnotit data z dotazníkového průzkumu.

Cíl č. 4: Porovnat vlastní výsledky s předchozími studii.

Tyto 4 stanovené cíle byly splněny a lze konstatovat, že byl záměr mé bakalářské práce splněn.

V teoretické části práce je na základě odborné české a zahraniční literatury přehledně rozebrána problematika motivací a postojů dětských sester k celoživotnímu vzdělávání. Teoretická část je rozdělena na 5 větších kapitol. Rovněž jsou v práci uvedeny základní pojmy a definice z oblasti pediatrického ošetřovatelství, vzdělání dětských sester a druhy specializací, které jsou klíčové pro danou tematiku. V závěru teoretické části je krátce jsou popsány motivační a demotivační faktory dětských sester.

Empirická část se zaměřuje na zjišťování postojů a motivací dětských sester k celoživotnímu vzdělávání, s důrazem na specializační vzdělávání. Struktura empirické části bakalářské práce je standardní. Začíná formulací hypotéz a obecných cílů práce, následuje popis metodiky výzkumu, charakteristika a organizace šetření a zkoumaného vzorku. Výsledky primární analýzy dat jsou prezentovány v tabulkách a grafech spolu s výsledky statistického zpracování. Nakonec je část uzavřena diskusí nad získanými výsledky a porovnáním s předchozími výzkumy na podobné téma.

Výzkumného sběru dat se zúčastnilo 66 respondentů konkrétně dětských sester z oddělení JIP (neurochirurgie, dětské chirurgie, ortopedie a dětské kardiologie) ve

Fakultní nemocnici Motole. Sestry byly stručně identifikovány dle věku, délky praxe a dosaženého nejvyššího vzdělání. Po dokončení sběru dat v období zimního semestru byla každá jednotlivá data analyzována a statisticky vyhodnocena. Většinou byla použita metoda Chí – kvadrát testu pro statistické vyhodnocení dat. Pokud hypotézy nesplňovaly podmínky pro analýzu pomocí metody Chí – kvadrát testu, byla použita buď metoda Chí – kvadrát testu s Yatesovou korekcí nebo Fisherova exaktní testu.

Z výsledků našeho vlastního šetření vyplývají následující závěry. Z analýzy dotazníkového šetření je zřejmé, že mezi věkem respondentů a jejich odpověďmi na jednotlivé otázky dotazníku existuje statisticky signifikantní rozdíl. Je možné předpokládat, že bude statisticky rozměrný rozdíl mezi délkou praxe a odpověďmi respondentů na jednotlivé otázky dotazníku. Z výsledků je zřejmé, že neexistuje statisticky významný rozdíl v odpovědích respondentů na otázky ve výzkumném dotazníku, pokud jde o absolvování specializačního vzdělávání.

Kromě mého hlavního výzkumu, mě zaujaly další odpovědi na otázky v dotaznících, že 45 sester označilo nedostatek času jako výrazný demotivační faktor. Zároveň 41 respondentů uvádělo, že jejich zaměstnavatel požaduje prohloubení dosaženého vzdělání, avšak pouze 15 z nich zaznamenalo skutečnou podporu ze strany zaměstnavatele. To naznačuje, že sestry cítí potřebu zdokonalovat své dovednosti a znalosti, ale současně mají problémy s nedostatkem času a nedostatečnou podporou. Bylo by vhodné, aby zaměstnavatelé lépe posuzovali potřeby svých zaměstnanců a poskytovali jim podporu a možnosti pro další vzdělávání a rozvoj. Tím by se mohla zlepšit motivace a pracovní prostředí pro sestry ve zdravotnictví.

Hlavní přínos bakalářské práce spočívá v poskytnutí informací o struktuře specializačního vzdělávání, postojů a motivacích k celoživotnímu vzdělávání. Věřím, že tato práce bude sloužit jako studijní a informační zdroj pro všechny sestry, které si budou chtít udělat specializaci, pro studenty zdravotnických oborů a pro sestry pracující na oddělení jednotky intenzivní péče v pediatrii.

Závěrem lze konstatovat, že motivace a postoje dětských sester k celoživotnímu vzdělávání jsou klíčovými faktory pro jejich profesní rozvoj a kvalitu poskytované péče. Je důležité podporovat dětské sestry ve snaze neustále se zdokonalovat a udržovat si aktuální znalosti a dovednosti. Pouze tak mohou být schopny reagovat na nové výzvy a poskytovat optimální péči dětem a jejich rodinám. Je třeba kultivovat otevřený přístup k vzdělávání a aktivně podporovat dětské sestry ve vytváření prostředí, které je podporuje ve jejich profesním růstu a rozvoji.

4 REFERENČNÍ SEZNAM

- ADAMCZYK R, Celoživotní učení a vzdělávání sester: Přítomnost, výzkum a vize. [Lifelong learning and education of nurses: Presence, research and vision] *Lifelong Learning*. 2015; 5(1): 91-101. doi: 10.11118/lifele2015050191. Accessed July 18, 2020
- AL-HASSAN, Mohammed a OMARI, Elham Al, 2023. Simulation as a Tool for Continuous Professional Development Unveiling Excellence: Harnessing Simulation for Lifelong Learning in Nursing Practice. Online. *Saudi Journal of Nursing and Health Care*. 2023-10-15, roč. 6, č. 10, s. 346-353. ISSN 26167921. Dostupné z: <https://doi.org/10.36348/sjnhc.2023.v06i10.005>. [cit. 2024-07-25].
- ARMSTRONG, M. and T., Stephen. *Armstrons's Handbook of Human Resource Managment Practice*. London: Kogen Page, 2014. ISBN 9780749469641
- BAILEY, Simon a SKINNER, Rod. *Paediatric Haematology and Oncology*. 2. Oxford University Press, 2022. ISBN 9780198779186.
- BARTONÍČKOVÁ, D. a kol. Vzdělávání sester jako nepostradatelný aspekt poskytování profesionální ošetrovatelské péče. Florence [online]. 2017, č.3 [cit. 2021-06-25]. ISSN 1801464X.
Dostupné z: <https://www.florence.cz/casopis/archiv-florence/2017/3/vzdelavani-sester-jako-nepostradatelnny-aspekt-poskytovani-profesionalni-osevrotatelske-pece/>
- Mgr. Dominika, Mgr. Daniela BARTONÍČKOVÁ, Mgr. Dominika BEČVÁŘOVÁ a Mgr. Lenka MAZALOVÁ, PH.D. Faktory ovlivňující práci sester v pediatrii – přehled kvalitativních studií [online]. 2021, 145-147 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.pediatriepropraxi.cz/pdfs/ped/2022/02/16.pdf>
- BARTŮNĚK, Petr; JURÁSKOVÁ, Dana; HECZKOVÁ, Jana a NALOS, Daniel (ed.). *Vybrané kapitoly z intenzivní péče*. Sestra (Grada). Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-4343-1.
- BARRY, Peter; MORRIS, Kevin a ALI, Tariq. *Paediatric Intensive Care*. 1. Oxford University Press, 2017. ISBN 0198807015.
- BEDRNOVÁ, E., NOVÝ, I. a JAROŠOVÁ, E. *Manažerská psychologie a sociologie*. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-239-0.
- BOEREN, Ellen a JAMES, Nalita (ed.). *Being an Adult Learner in Austere Times*. Online. Cham: Springer International Publishing, 2019. ISBN 978-3-319-97207-7. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-97208-4>. [cit. 2024-03-25].
- ČESKO. Zákon č. 96 ze dne 4. února 2004 o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004. Ve znění pozdějších předpisů. Dostupný také ze: 96/2004 Sb. Zákon o

nelékařských zdravotnických povoláních (zakonyprolidi.cz)

DAVIES, Joanna a MCDOUGALL, Marilyn. *Children in Intensive Care: A Survival Guide* Kniha. 3. Elsevier, 2018. ISBN 9780702067457.

DIŇO, Michael Joseph S. a ONG, Irvin L. Research, Technology, Education & Scholarship in the Fourth Industrial Revolution [4IR]: Influences in Nursing and the Health Sciences. *Journal of Medical Investigation*, 2019, 66 (2), s.3-7. ISSN 1349-6867.

GOVRANOS, M. a NEWTON, JM. Exploring ward nurses' perceptions of continuing education in clinical settings. Online. 2014. Dostupné z: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/23891123/>. [cit. 2024-08-24].

FENDRYCHOVÁ, Jaroslava. Specializační vzdělávání dětských sester. Online. 2007. Dostupné z: <https://kont.zsf.jcu.cz/pdfs/knt/2007/01/09.pdf>. [cit. 2024-07-09].

HALMO, Renata. *Sebepéče v ošetrovatelské praxi*. Sestra (Grada). Praha: Grada, 2014. ISBN 9788024748115.

HAVELKOVÁ, MgA. Kateřina. Co byste měli vědět o novele zákona o nelékařských zdravotnických povoláních. *Florence – odborný časopis pro nelékařské zdravotnické pracovníky* [online]. 2018, 2018(2-3) [cit. 2024-03-04].

HAYES, Nicky. *Základy sociální psychologie*. Vydání osmé. Přeložil Irena ŠTĚPANÍKOVÁ. Praha: Portál, 2021. ISBN 978-80-262-1850-0.

JEDLIČKOVÁ, Jaroslava; SVOBODA, Tomáš a WICHSOVÁ, Jana. *Perioperační zásady v kostce*. Praha: Grada Publishing, 2021. ISBN 978-80-271-1727-7.

JELÍNKOVÁ, Květuše. Motivace všeobecných sester k celoživotnímu vzdělávání. *Lékařská fakulta, Masarykova univerzita, Katedra ošetrovatelství a porodní asistence* 2021. 93 s., přílohy. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Marie Dvořáková, Ph.D.

KAPOUNOVÁ, Gabriela. *Ošetrovatelství v intenzivní péči*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Sestra (Grada). Praha: Grada Publishing, 2020. ISBN 978-80-271-0130-6.

KINSELLA, Danny FRY, Margaret a ZECCHIN, Alison, 2018. Motivational factors influencing nurses to undertake postgraduate hospital-based education. Online. *Nurse Education in Practice*. Roč. 31, s. 54-60. ISSN 14715953. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2018.04.011>. [cit. 2024-06-07]

KLÍMA, Jiří. *Pediatric pro nelékařské zdravotnické obory*. Sestra (Grada). Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 9788024750149.

KORDULOVÁ, Mgr. Pavla. Vzdělávání sester v pediatrii. Online. 2017. Dostupné z: <https://www.pediatricpropraxi.cz/pdfs/ped/2017/06/12.pdf>. [cit. 2024-02-27].

KORSHUNOV, I. A.; SHIRKOVA, N. N.; SZHENOV, E. S.; EFREMOV, I. A. a CHAKHOYAN, G. A., 2023. Management Practices and Effectiveness of Universities at Lifelong Learning Realization. Online. *Vysshie Obrazovanie v Rossii = Higher Education in Russia*. 2023-01-22, roč. 32, č. 1, s. 9-34. ISSN 2072-0459. Dostupné z: <https://doi.org/10.31992/0869-3617-2023-32-1-9-34>. [cit. 2024-07-26].

KRESPANI, Marinela R. N., et al. Educational needs and motivations for lifelong learning of nurses. *International Journal of Caring Sciences*, 2021, 14.3: 1686-1696.

MASLOW, A. H. *Motivace a osobnost*. Praha: Portál, 2021. ISBN 978-80-262 1728-2.

MCGREAL, R. a OLCOTT, D. A strategic reset: micro-credentials for higher education leaders. Online. *Smart Learn. Environments*. 2022, article 9. Dostupné z: <https://doi.org/10.1186/s40561-022-00190-1>. [cit. 2024-07-20].

MELLANOVÁ, Alena. *Psychosociální problematika v ošetrovatelské profesi*. Sestra (Grada). Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 9788024755892.

MIKULÁŠTÍK, Milan. *Manažerská psychologie*. 3., přepracované vydání. Manažer. Praha: Grada, 2015. ISBN 9788024742212.

MZ ČR: Kvalifikační standard přípravy na výkon zdravotnického povolání dětská sestra. Online. Ministerstvo zdravotnictví ČR. 2023, 5/2023. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/wpcontent/uploads/wepub/15141/33221/Kvalifika%C4%8Dn%C3%AD%20standard%20D%C4%9Btsk%C3%A1%20sestra.pdf>. [cit. 2024-02-27].

MZ ČR: Vzdělávací program specializačního vzdělávání v oboru Dětská sestra – Intenzivní péče v pediatrii a neonatologii. Online. Ministerstvo zdravotnictví ČR. 2020, 5/2020. Dostupné z [https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/wepub/4225/41054/P%C5%99%C3%ADloha%20%C4%8D.%2068%20DS%20%E2%80%93%20Intenzivn%C3%AD%20p%C3%A9%C4%8De%20v%20pediatrii%20a%20neonatologii%20\(v%C4%9Bstn%C3%ADk%20MZ%20%C4%8D.%205_2020\).pdf](https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/wepub/4225/41054/P%C5%99%C3%ADloha%20%C4%8D.%2068%20DS%20%E2%80%93%20Intenzivn%C3%AD%20p%C3%A9%C4%8De%20v%20pediatrii%20a%20neonatologii%20(v%C4%9Bstn%C3%ADk%20MZ%20%C4%8D.%205_2020).pdf). [cit. 2024-03-06].

MZ ČR: Vzdělávací program specializačního vzdělávání v oboru Dětská sestra – Perioperační péče. Online. Ministerstvo zdravotnictví ČR. 2020, 5/2020. Dostupné z: [https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/wepub/4225/41053/P%C5%99%C3%ADloha%20%C4%8D.%2067%20DS%20%E2%80%93%20Periopera%C4%8Dn%C3%AD%20p%C3%A9%C4%8De%20\(v%C4%9Bstn%C3%ADk%20MZ%20%C4%8D.%205_2020\).pdf](https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/wepub/4225/41053/P%C5%99%C3%ADloha%20%C4%8D.%2067%20DS%20%E2%80%93%20Periopera%C4%8Dn%C3%AD%20p%C3%A9%C4%8De%20(v%C4%9Bstn%C3%ADk%20MZ%20%C4%8D.%205_2020).pdf). [cit. 2024-03-06].

MZ ČR: Vzdělávací program specializačního vzdělávání v oboru Dětská sestra – Ošetrovatelská péče v dětské a dorostové psychiatrii. Online. Ministerstvo zdravotnictví ČR. 2020, 7/2020. Dostupné z: https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2010/08/P%C5%99%C3%ADloha-%C4%8D.-69-DS-%E2%80%93-O%C5%A1et%C5%99ovatelsk%C3%A1-p%C3%A9%C4%8De-v-d%C4%9Btsk%C3%A9-a-dorostov%C3%A9-psychiatrii-v%C4%9Bstn%C3%ADk-MZ-%C4%8D.-7_2020.pdf. [cit. 2024-03-06].

MZ ČR: Vzdělávací program specializačního vzdělávání v oboru Dětská sestra – Domácí a hospicová péče. Online. Ministerstvo zdravotnictví ČR. 2019, 12/2019. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/wepub/4225/39482/P%C5%99%C3%ADloha%20%C4%8D.%2064%20DS%20->

%20Dom%C3%A1c%C3%AD%20p%C3%A9%C4%8De%20a%20hospicov%C3%A1%20p%C3%A9%C4%8De.pdf. [cit. 2024-03-06].

MZ ČR: Vzdělávací program specializačního vzdělávání v oboru Dětská sestra – Ošetrovatelská pediatrická péče v klinických oborech. Online. Ministerstvo zdravotnictví ČR. 2023. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2016/01/Priloha-c.-74-%E2%80%93-Osetrovatelska-pediatricka-pece-v-klinicky-oborech-Vestnik-c.-13-2023.pdf>. [cit. 2024-03-06].

MZ ČR: Vzdělávací program specializačního vzdělávání v oboru Dětská sestra – Perfuziologie. Online. Ministerstvo zdravotnictví ČR. 2023, 7/2023. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2023/03/Priloha-c.-58-Perfuziologie-vestnik-MZ-c.-7-2023.pdf>. [cit. 2024-03-06].

MZ ČR: Vzdělávací program specializačního vzdělávání v oboru Dětská sestra – Ošetrovatelská péče v onkologii a hematoonkologii. Online. Ministerstvo zdravotnictví ČR. 2023, 9/2023. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/wp-content/uploads/2016/01/VP-SV-%E2%80%93-VS-a-DS-Os.-pece-v-onkologii-a-hematoonkologii.pdf>. [cit. 2024-03-06].

MZ ČR: Organizace a řízení ve zdravotnictví. Online. Ministerstvo zdravotnictví ČR. 2023, 2/2011. Dostupné z: https://mzd.gov.cz/wp-content/uploads/wepub/4225/19056/P%C5%99%C3%ADloha%20%C4%8D.%2025%20Organizace%20a_%C5%99%C3%ADzen%C3%AD%20ve%20zdravotnictv%C3%A1D.pdf. [cit. 2024-07-07].

MUNTAU, Ania. *Pediatric. 2. české vyd.* Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4588-6.

NAKONEČNÝ, M. *Motivace chování. 3., přeprac. vyd.* V Praze: Triton, 2014. ISBN 978-80-7387-830-6.

PETR, Tomáš a MARKOVÁ, Eva. *Ošetrovatelství v psychiatrii. Sestra (Grada).* Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4236-6.

PRŮCHA, J. *Interkulturní psychologie. 1. vyd.* Praha . Portál, 2004. ISBN 80-7178-885-6.

PLEVOVÁ, Ilona, et al. *Ošetrovatelství I. 2., přepracované a doplněné vydání. Sestra (Grada).* Praha: Grada Publishing, 2018. ISBN 978-80-271-0888-6.

PLEVOVÁ, Ilona, et al. *Ošetrovatelství II. 2., přepracované a doplněné vydání. Sestra (Grada).* Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-0889-3.

PLHÁKOVÁ, Alena. *Učebnice obecné psychologie.* Praha: Academia, 2003. ISBN 978-80-200-1499-3.

PARRISH, Dominique a JOYCE-MCCOACH, Joanne, 2023. *Nurses and midwives perceptions and preferences for lifelong learning.* Online. ASCILITE Publications. 2023-11-28. ISSN 2653-665X. Dostupné z: <https://doi.org/10.14742/apubs.2023.622>.

[cit. 2024-05-07]

VÁGNEROVÁ, Marie. Základy obecné psychologie. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2007. ISBN 978-80-7372-283-8.

VETEŠKA, Jaroslav, 2010. Kompetence ve vzdělávání dospělých: pedagogické, andragogické a sociální aspekty. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. ISBN 978-80-86723-98-3.

VÉVODA, Jiří, et al. Motivace sester a pracovní spokojenost ve zdravotnictví. 1. vyd. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4732-3.

VOJTÍŠEK, Mudr. Petr. Předoperační příprava u dětí. Online. Pediatrie pro praxi. 2016, s. 158-162. Dostupné z: <https://www.pediatriepropraxi.cz/pdfs/ped/2016/03/07.pdf>. [cit. 2024-03-08].

SCHNEIDEROVÁ, Michaela. Perioperační péče. Sestra (Grada). Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4414-8.

SVOBODA, M. (2016). Význam kontinuálního vzdělávání v ošetrovatelství. Ošetrovatelství a porodní asistence, 7(3), 5-9. z: <https://www.osetrovatelstvi.cz/články/význam-kontinuálního-vzdělávání-v-ošetrovatelství>. [cit. 2024-07-26].

RABUŠICOVÁ, Milada a RABUŠIC, Ladislav (ed.). Učíme se po celý život?: o vzdělávání dospělých v České republice. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4779-2.

RYAN, Richard M. a Edward L. DECI. Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions. Contemporary Educational Psychology [online]. 2000, 25(1), 12. Dostupné z: doi:10.1006/ceps.1999.1020

ŘÍČAN, P. Psychologie osobnosti, obor v pohybu. Praha: Grada, 2010. ISBN: 978-80-247-3133-9

5 SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 Věk respondentů	43
Tabulka č. 2 Délka praxe ve zdravotnictví	44
Tabulka č. 3 Motivace pro práci ve zdravotnictví	46
Tabulka č. 4 Největší motivace k profesnímu vzdělávání	48
Tabulka č. 5 Demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání	49
Tabulka č. 6 Zlepšení motivace sester k celoživotnímu vzdělávání	50
Tabulka č. 7 Využívání aktivit celoživotního vzdělávání	51
Tabulka č. 8 Přínos specializačního vzdělávání	51
Tabulka č. 9 Důležitost specializačního vzdělávání	52
Tabulka č. 10 Výsledky Pearsonova Chí-kvadrátu	53
Tabulka č. 11 Výsledky Pearsonova Chí-kvadrátu	54
Tabulka č. 12 Výsledky Pearsonova Chí-kvadrátu	55
Tabulka č. 13 Motivace pro práci ve zdravotnictví (může být více možností)	56
Tabulka č. 14 Motivace pro práci ve zdravotnictví (může být více možností)	57
Tabulka č. 15 Zaměstnavatel požaduje prohloubení dosaženého vzdělání	58

6 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 Věk respondentů	43
Obrázek č. 2 Délka praxe ve zdravotnictví	44
Obrázek č. 3 Jste žena či muž	45
Obrázek č. 4 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání	45
Obrázek č. 5 Absolvoval/a jste specializační vzdělání	46
Obrázek č. 6 Požaduje Váš zaměstnavatel prohloubení dosaženého vzdělání?	47
Obrázek č. 7 Zúčastnil/a jste se některé vzdělávací akce za posledních 5 let?	48
Obrázek č. 8 Máte potřebu si zvyšovat své dosažené vzdělání bez ohledu na okolí?	50

7 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Žádost o povolení dotazníkového šetření	72
Příloha č. 2: Žádost o povolení dotazníkového šetření	73
Příloha č. 3: Žádost o povolení dotazníkového šetření	74
Příloha č. 4: Žádost o povolení dotazníkového šetření	75
Příloha č. 5: Dotazník str. 1	76
Příloha č. 6: Dotazník str. 2	77
Příloha č. 7: Dotazník str. 3	78
Příloha č. 8: Dotazník str. 4	79

Žádost o povolení dotazníkového šetření (příloha č. 3)

Barbora Drlíková
 bakalářský studijní program Ošetrovatelství, studijní obor Pediatrické ošetrovatelství
 2. lékařská fakulta, Univerzita Karlova
 kontaktní email: drlikova.bara@seznam.cz

x-x

V Praze, dne 29.9.2023

Vážená paní Jana Matušíková

Věc: Žádost o povolení dotazníkového šetření

Vážená paní,

v souvislosti se zpracováním bakalářské práce na 2. LF UK se na Vás obracím se zdvořilou žádostí o povolení dotazníkového šetření k zjištění informací k tématu: Postoje a motivace pediatrických sester k celoživotnímu vzdělávání (Se zaměřením na specializační vzdělávání) v(místo): FN Motol..... v rozsahu přiloženého dotazníku. V případě zájmu Vám zjištěné informace poskytnu k Vašemu využití.

S poděkováním a s pozdravem

Barbora Drlíková
 Studentka 3. ročníku, SO: Pediatrické ošetrovatelství
 Ústav ošetrovatelství 2. LF UK

x-x

Vyjádření vedoucího bakalářské práce:

Žádosti vyhovět doporučuji.

V Praze, dne 8.9.2023

Mgr. Jaroslava Hromádková
 Ústav ošetrovatelství 2. LF UK a FN Motol
 vedoucí bakalářské práce

x-x

Stanovisko vrchní sestry v FN Motol:

S realizací dotazníkového šetření dle přiloženého návrhu souhlasím – nesouhlasím.

V Praze, dne 29.9.2023

Jméno a příjmení

Mgr. Jana MATUŠÍKOVÁ

vrchní sestra

FAKULTNÍ NEMOCNICE V MOTOLE 150 06 Praha 5 - Motol, V Úvalu 84 Dětské kardiocentrum 2.LF UK a FN Motol Předseda: MUDr. Ondřej Materna, Ph.D. vrchní sestra tel.: 22443 2905 IČO: 00064203 DIČ: CZ00064203	82/23
--	-------

Žádost o povolení dotazníkového šetření (příloha č. 4)

Barbora Drlíková
bakalářský studijní program Ošetrovatelství, studijní obor Pediatričké ošetrovatelství
2. lékařská fakulta, Univerzita Karlova
kontaktní email: drlikova.bara@seznam.cz

x-x

V Praze, dne 21.9.2023

Vážená paní Mgr. Hana Mayerová

Věc: Žádost o povolení dotazníkového šetření

Vážená paní,

v souvislosti se zpracováním bakalářské práce na 2. LF UK se na Vás obracím se zdvořilou žádostí o povolení dotazníkového šetření k zjištění informací k tématu: Postoje a motivace pediatričkových sester k celoživotnímu vzdělávání (Se zaměřením na specializační vzdělávání) v (místo): FN Motol v rozsahu přiloženého dotazníku. V případě zájmu Vám zjištěné informace poskytnu k Vašemu využití.

S poděkováním a s pozdravem

Barbora Drlíková
Studentka 3. ročníku, SO: Pediatričké ošetrovatelství
Ústav ošetrovatelství 2. LF UK

x-x

Vyjádření vedoucího bakalářské práce:

Žádosti vyhovět doporučuji.

V Praze, dne 8.9.2023

Mgr. Jaroslava Hromádková
Ústav ošetrovatelství 2. LF UK a FN Motol
vedoucí bakalářské práce

x-x

Stanovisko vrchní sestry v FN Motol:

S realizací dotazníkového šetření dle přiloženého návrhu souhlasím - nesouhlasím.

V Praze, dne 29.9.2023

Jméno a příjmení Lucie Škarvanová

Lucie ŠKARVANOVÁ

FAKULTNÍ NEMOCNICE V MOTOLE
150 06 Praha 5 - Motol, V Úvalu 84
Klinika dětské chirurgie - sekretariát
Přednosta: Prof. MUDr. Michal Rygl, Ph.D.
tel.: 22443 2400 fax: 22443 2420
IČ: 00064203 DIČ: CZ00064203

003/17

Dotazník str. 1 (příloha č. 5)**Vážená kolegyně, Vážený kolego**

Jmenuji se Barbora Drlíková a jsem studentkou 3. ročníku bakalářského studia oboru Pediatrické ošetřovatelství na 2. lékařské fakultě Univerzity Karlovy a FN Motol. Tématem mé bakalářské práce: Postoje a motivace pediatrických sester k celoživotnímu vzdělávání (Se zaměřením na specializační vzdělávání).

Chtěla bych Vás požádat o vyplnění následujícího dotazníku, který je určen pro pediatrické sestry pracující na oddělení JIP/ARO.

Dotazník je anonymní a data budou použita pouze pro účely mé bakalářské práce.

Děkuji Vám za Váš čas a spolupráci.

Barbora Drlíková

1) Uveďte prosím Váš věk**2) Jste**

- a) Žena
- b) Muž

3) Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- a) Středoškolské, jaké.....
- b) Vyšší odborné, DiS., jaké.....
- c) Vysokoškolské bakalářské, Bc., jaké.....

Dotazník str. 2 (příloha č. 6)**4) Absolvoval/a jste specializační vzdělávání?**

- a) Ano, jaké.....
- b) Ne

5) Jaká je Vaše celková praxe ve zdravotnictví? (Uvedte prosím počet let)**6) Jaká je Vaše motivace pro práci ve zdravotnictví? (Možno i více možností)**

- a) Touha pomáhat lidem
- b) Zajímavá, akční práce
- c) Bylo tam volné místo
- e) Jiné

7) Požaduje Váš zaměstnavatel, aby jste prohluboval/a své dosažené vzdělání?

- a) Ano
- b) Ne

8) Zúčastnil/a jste se některé vzdělávací akce v posledních 5 letech?

- a) Ano, jaké.....
- b) Ne

9) Co Vás nejvíce motivuje k profesnímu vzdělávání?

- a) Vlastní ambice
- b) Rozšíření vědomostí
- c) Osobní či profesní růst
- d) Vyšší kvalita práce

Dotazník str. 3 (příloha č. 7)

f) Lepší uplatnění na trhu práce

g) Jiné.....

10) Jaké jsou demotivační faktory, které ovlivňují celoživotní vzdělávání? (Možno i více možností)

a) Věk

b) Rodina, partner

c) Finanční náročnost

d) Nedostatek času

e) Stres, nátlak (z okolí)

f) Vzdálenost od místa bydliště

g) Špatná informovanost o pořádaných akcích

h) Nedostatečná podpora zaměstnavatele

i) Vážné onemocnění

j) Šikana na oddělení ze strany kolegů či nadřízených

k) Nedostatek nabídek akcí s aktuálním tématem

l) Nejsou žádné

m) jiné.....

11) Co by podle Vás zlepšilo motivaci sester k celoživotnímu vzdělávání? (Možno i více možností)

a) Postup v kariéře

b) Vyšší platové ohodnocení

c) Vyšší podpora zaměstnavatelem

d) Dobrovolnost ne povinnost

e) Časová dostupnost

f) Finanční dostupnost

g) Odbornost

h) Jiné.....

12) Máte potřebu si sami zvyšovat své dosažené vzdělání bez ohledu na okolí?

Dotazník str.4 (příloha č. 8)

- a) Ano
- b) Ne

13) Které aktivity celoživotního vzdělávání využíváte? (Možno i více možností)

- a) Kurzy
- b) Školící akce
- c) E- learning
- d) Samostudium
- e) Pedagogická činnost
- f) Odborné konference
- g) Povinné vzdělávací aktivity

14) Jaký přínos má pro Vás specializační vzdělávání?

.....

.....

15) Proč je pro Vás specializační vzdělávání důležité?

.....

.....

16) Prostor pro připomínky

Děkuji za Vaši ochotu a čas.

Drlíková Barbora
3. ročník Pediatrické ošetrovatelství
2.lékařská fakulta Univerzity Karlovy a FN Motol